

**Implementering av EU-direktiv om EE-avfall (2002/96) i norsk rett
Revisjon av norsk forskrift om EE-avfall**

Forslag til revidert forskrift med begrunnelse og konsekvensutredning

SFT
april 2004

Innhold

1	SAMMENDRAG	4
1.1	DAGENS REGULERING.....	4
1.2	EU-DIREKTIVET.....	4
1.3	HOVEDTREKK I SFTs FORSLAG	5
1.4	KONSEKVENSER	5
1.5	SKJEMATISK FRAMSTILLING	6
2	INNLEDNING	7
2.1	BAKGRUNN, ERFARINGER, REFERANSER.....	7
2.2	WEEE-DIREKTIVET – NØDVENDIGE ENDRINGER I NORSK REGELVERK.....	7
2.3	MILJØMESSIG BEGRUNNELSE.....	8
2.4	FORUTSETNINGER SOM ER LAGT TIL GRUNN FOR ARBEIDET	8
2.5	VIDERE ARBEID FRAM MOT IKRAFTTREDELSE	9
3	KRAV TIL PRODUSENTER OG IMPORTØRER	10
4	KRAV TIL RETURSYSTEM	11
4.1	KOLLEKTIVT FINANSIERTE RETURSYSTEMER	11
4.2	INDIVIDUELT FINANSIERTE RETURSYSTEMER.....	11
4.3	FORSKJELL MELLOM KOLLEKTIVT OG INDIVIDUELT FINANSIERTE RETURSYSTEMER.	12
4.4	GARANTI FOR AVFALLSBEHANDLING	12
5	KRAV TIL BEHANDLINGSANLEGG FOR EE-AVFALL	12
5.1	DAGENS ORDNING	12
5.2	KRAV I WEEE-DIREKTIVET.....	13
5.3	FORSLAG TIL NYTT REGELVERK	13
6	KRAV TIL FORHANDLERE OG KOMMUNER	14
6.1	FORHANDLERNES PLIKTER	14
6.1.1	Direktivet.....	14
6.1.2	Dagens ordning i Norge.....	14
6.1.3	Forslag til nytt regelverk.....	15
6.2	KOMMUNENS PLIKTER.....	15
6.3	TILSYN MED FORHANDLERE OG KOMMUNER	15
6.4	TILTAK RETTET MOT PUBLIKUM	16
7	SYSTEM FOR Å SIKRE OPPFØLGING AV DEN NYE FORSKRIFTEN.....	16
7.1	INNLEDNING	16
7.2	SERTIFISERING AV RETURSYSTEM	16
7.2.1	Hvem kan opptre som sertifiseringsorgan/uavhengig tredjepart	17
7.2.2	Hvordan arbeider sertifiseringsorganene / tredjepartene.....	17
7.2.3	Grunnlag for bruk av tredjeparter / sertifisering.	18
7.3	PRODUSENTREGISTERET	18
7.3.1	Oppfølging av produsenter og importører uten sertifisert retursystem.....	18
7.3.2	Drift av Produsentregisteret.....	19
7.3.3	Norsk produksjon.....	19

8	ØVRIGE FORHOLD	20
8.1	BRANSJEAVTALER	20
8.2	KFK-HOLDIGE KULDEMØBLER.....	20
8.3	OPPFØLGING I FORHOLD TIL EU – SAMARBEID, RAPPORTERING.....	21
8.4	KRAV I WEEE-DIREKTIVET SOM TAS INN I DET NORSKE PRODUKTREGELVERKET	21
8.5	UTFORMING AV NY EE-FORSKRIFT.....	22
9	KONSEKVENSVURDERING.....	22
9.1	KOSTNADER	22
9.2	NYTTE	24
9.3	FORDELINGSVIRKNINGER	24
VEDLEGG 1	FORSLAG TIL NY EE-FORSKRIFT	25
VEDLEGG 2	FORSLAG TIL NY BRANSJEAVTALE	36
VEDLEGG 3	FORSLAG TIL IMPLEMENTERING AV KRAV I WEEE-DIREKTIVET I PRODUKTREGELVERKET	40
VEDLEGG 4	”LOVSPEIL” - OVERSIKT SOM VISER HVORDAN HVER AV ARTIKLENE I WEEE DIREKTIVET ER BLITT IMPLEMENTERT I NORSK RETT	43
VEDLEGG 5	PRODUSENTEREGISTERET – UTFYLLENDE INFORMASJON	45
VEDLEGG 6	FORHOLD MELLOM EE-FORSKRIFTEN OG FORSKRIFT OM FARLIG AVFALL	48
VEDLEGG 7	SKJEMATISK FREMSTILLING AV FORESLÅTT SYSTEM	49

1 Sammen drag

SFT har fått i oppdrag av Miljøverndepartementet å utarbeide forslag til implementering av EUs direktiv om kasserte elektriske og elektroniske produkter (EE-avfall) i norsk rett.

1.1 Dagens regulering

Den norske reguleringen omfatter Forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter av 16.mars 1998 (EE-forskriften) og en avtale mellom Miljøverndepartementet og elektrobransjen. Forskriften gir importører og produsenter av EE-produkter ansvar for innsamling og behandling av EE-avfall mens kommuner og forhandlere har mottaks- og informasjonsplikt. Bransjeavtalen danner grunnlaget for tre returselskaper som har forpliktet seg til å samle inn 80 prosent av EE-avfallet innen 1. juli 2004. I tillegg til disse er det etablert noen frittstående retursystemer.

Den norske ordningen har vært en suksess ved at store mengder EE-avfall tas hånd om på forsvarlig vis. Likevel er det store utfordringer:

- Et betydelig antall (opp til 10.000) importører og produsenter unndrar seg forpliktelsene. Disse gratisspassasjerene skaper betydelig irritasjon fordi konkurrentene betaler for avfallsbehandlingen. Dette kan undergrave ordningen slik at EE-avfall ikke vil bli forsvarlig tatt hånd om, og miljøgifter spres.
- EE-forskriftens forpliktelser er uklare og vanskelige å forstå. Dette fører til ulik praksis og tolkninger, mange henvendelser og store problemer ved håndheving. Forskriften gir plikter til stort antall bedrifter, men uten at det er reell mulighet for å håndheve reglene slik at miljørisiko og utslepp reduseres tilstrekkelig.

1.2 EU-direktivet

Nasjonalt regelverk som innfører EU-direktivet må være på plass innen 13. august 2005. Hovedtrekkene i det norske systemet kan opprettholdes, men følgende endringer må gjøres:

- Direktivet krever at importører og produsenter skal ha *mulighet til* å velge løsninger der de kun tar ansvar for egne produkter når de oppstår som avfall. Vi kan i Norge *også* videreføre muligheten til at importører og produsenter kollektivt tar ansvar for EE-avfallet.
- Direktivet har vesentlig mer spesifikke krav til behandling av EE-avfallet enn dagens norske krav.
- Direktivet krever at det opprettes et produsentregister som skal holde oversikt over importører og produsenter, varetilførsel samt mengdene av innsamlet, behandlet og eksportert avfall.

Direktivets virkeområde er snevrere enn nåværende norske forskrift, bl.a. slik at EE-produkter med store mengder miljøgifter utelates. Norge tillates imidlertid å beholde nåværende ambisjonsnivå, herunder vårt brede virkeområde.

1.3 Hovedtrekk i SFTs forslag

Hovedprinsippene i dagens regulering for EE-avfall videreføres gjennom kombinasjonen av forskrift og bransjeavtaler.

Pliktene til produsenter og importører forenkles. Disse får i hovedsak kun ett krav, de må være tilsluttet et sertifisert retursystem. De kan enten opprette sitt eget system eller bli medlem i et eksisterende.

Alle vesentlige plikter knyttet til innsamling og behandling av EE-avfall rettes mot retursystemene, herunder krav til behandlingsanlegg. Vi foreslår at SFT får forskriftshjemmel til å fastsette mer detaljerte *kriterier* som retursystemene må oppfylle. Retursystemene må få en uavhengig tredjepart (sertifiseringsorgan) til å bekrefte at kriteriene er oppfylt. Stadfestingen gjøres gjennom *sertifisering* av retursystemet.

Produsenter og importører får mulighet til å velge mellom individuelt eller kollektivt finansierte retursystemer. Gjennom videreføring av bransjeavtalene sikres det at kollektivt finansierte, og "non profit" retursystemer finnes for alle typer EE-avfall. Det gis imidlertid en reell mulighet til å opprette konkurrerende retursystemer, både kollektivt og individuelt finansierte. Bransjeavtalenes innsamlingsmål på 80 % opprettholdes, og avtalene foreslås videreført uten vesentlige endringer.

Direktivet pålegger medlemslandene å opprette et produsentregister. I tillegg til statistikk og rapporteringsarbeid får registeret en viktig rolle i oppfølging av- og service til produsenter, retursystemer og myndigheter. Dette omfatter bl.a. identifisering av- og informasjon til importører og produsenter som ikke oppfyller sine forpliktelser. Registeret gir også SFT en vesentlig bedret mulighet til å følge opp gratispassasjerer. For å sikre nøytralitet og trygg behandling av markedssensitive data må produsentregisterets arbeidsoppgaver defineres av SFT. Returselskapene dekker i fellesskap kostnadene som en del av produsentansvaret.

Kravene til mottak hos forhandlere og kommuner opprettholdes stort sett som i dag, men kravene er gjort tydeligere og enklere og forstå. Tilsyn med butikker og kommuner legges til fylkesmannen.

1.4 Konsekvenser

Med de endringer som direktivet krever, gir forslaget en unik mulighet til å videreføre EE-systemet uten økning i den ressursbruken forurensningsmyndigheten i dag har på området. Viktigst er imidlertid at forslaget sikrer en vesentlig reduksjon i systemets sårbarhet, og dermed en reel reduksjon i risikoen for utslepp av de store mengder prioriterte miljøgifter som finnes i EE-avfallet.

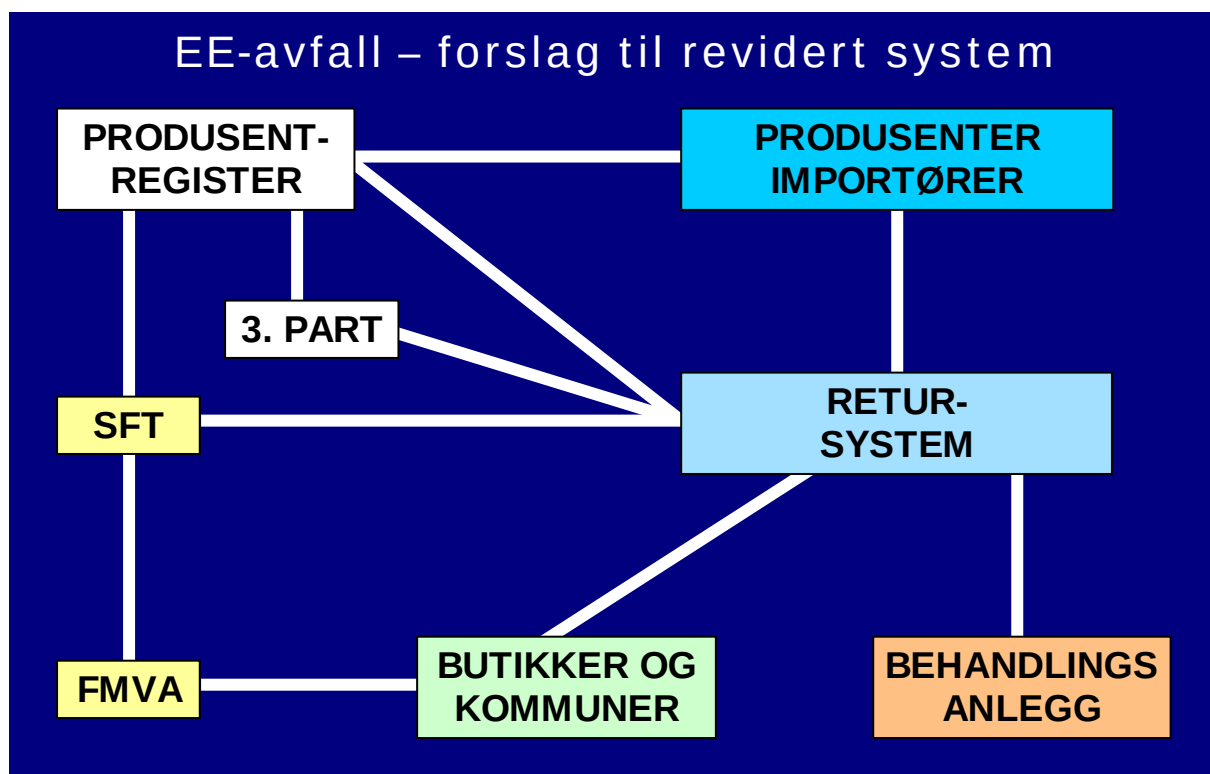
Bransjen vil få et vesentlig bedret servicenivå, og et enklere og mer forutsigbart system. Det blir ikke vesentlige endringer i de rammevilkårene for seriøs drift av retursystemer, men de reelle utfordringene synliggjøres.

Innføring av sertifisering gjennom tredjepart og produsentregister innebærer isolert sett en liten merkostnad for retursystemene. På den annen side vil retursystemene oppleve merinntekter når dagens gratispassasjerer blir med i ordningene. Totalt kan det bli en økning i kostnadene, men denne vil sannsynligvis oppveies ved at kostnadsfordelingen blir mer retterferdig og systemene mer effektive.

Forslaget vil gi positive miljøresultater, særlig ved at det sikres bedre behandling av store mengder prioritert farlig avfall i EE-produkter. Samlet sett vil det nye systemet økt kostnadseffektivitet i forhold til dagens system. Vi har ikke funnet andre løsninger som gir tilsvarende effektivitet.

1.5 Skjematisk framstilling

SFTs forslag til system er skjematisk fremstilt i figuren: Nedenfor gis også stikkord om hvilken rolle de ulike aktørene har. En fullstendig fremstilling er gitt i vedlegg 7.

Produsentregister: Samle data for import, produksjon og eksport av EE-produkter og EE-avfall. Oppfølging, service og fellestjenester for produsenter og returselskap. Tilrettelegging for SFTs myndighetsutøvelse.

Produsenter: Må være medlem i- eller lage sitt eget sertifiserte retursystem

Retursystem: Skal oppfylle plikter til innsamling og behandling av EE-avfall på vegne av medlemmene. Må være sertifisert av tredjepart. Kjøper tjenester fra behandlingsanleggene.

SFT: Myndighetsutøvelse, særlig å reagere mot gratispassasjerer. Gi kriterier som returselskapene må oppfylle.

Tredjepart: Sertifisere returselskap som oppfyller SFT sine kriterier.

Fylkesmannen (FMVA): Føre tilsyn med butikker og kommuners mottak av EE-avfall

2 Innledning

2.1 Bakgrunn, erfaringer, referanser

Tidlig på 1990-tallet ble det i Norge satt fokus på miljøproblemer knyttet til avfall fra elektriske og elektroniske produkter (EE-avfall), og det ble etablert et samarbeid mellom industri og miljømyndigheter for å møte utfordringene. I 1996 kom rapporten ["Elektrisk og elektronisk avfall, omsetningstall, avfallsmengder og håndtering"](#) (Hjellnes COWI) som dannet et viktig grunnlag for den første forskriften.

Våren 1998 fastsatte Miljøverndepartementet [forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter](#) (EE-forskriften). I tillegg ble det inngått "avtale om reduksjon, innsamling og behandling av avfall fra elektriske og elektroniske produkter" mellom Miljøverndepartementet og EE-bransjen. Avtalen danner grunnlaget for opprettelsen av dagens returselskaper, [RENAS](#), [Hvitevareretur](#) og [Elektronikkretur](#) og fastsetter innsamlingsmål for dem. Den 01.07.1999 ble verdens første fullskala system for innsamling og behandling av EE-avfall satt i drift.

For en beskrivelse av EE-systemets oppbygging og resultater viser vi til [SFT](#) og returselskapenes nettsider samt www.miljostatus.no. I tillegg til de tre returselskapene som omfattes av bransjeavtalen, er det etablert tre større, konkurrerende returselskaper som dekker visse typer EE-produkter. Enkelte produsenter og importører har også valgt å etablere sine egne ordninger. Resultatmessig er EE-systemet vellykket, og innsamlingen nærmer seg bransjeavtalenes innsamlingsmål på 80% av generert mengde EE-avfall. Men foreløpig er det tale om en sårbar suksess (se kap. 7.1).

Flere andre land har etablert nasjonalt regelverk for EE-avfall. Den 27.01.2003 ble Europaparlamentets og Rådets [direktiv 2002/96/EF](#) om Waste Electric and Electronic Equipment (WEEE) vedtatt. Direktivet bygger på EU-traktatens artikkel 175 – dvs. et minimumsdirektiv der medlemslandene gis anledning til å vedta strengere krav. Parallelt er det utarbeidet et harmonisert [direktiv \(2002/95/EF\)](#) som forbyr 6 farlige stoffer i nye EE-produkter – RoHS (Restriction of Hazardous Substances). EØS-avtalen forplikter Norge til å implementere begge direktivene. WEEE-direktivet nødvendiggjør vesentlige endringer i den norske EE-forskriften, og disse må tre i kraft innen 13.08.2005.

2.2 WEEE-direktivet – nødvendige endringer i norsk regelverk

SFT tolker WEEE-direktivet slik at hovedtrekkene i det norske systemet kan opprettholdes. Direktivet er imidlertid vagt og komplisert, og det er en utfordring å omsette reglene til håndhevbart regelverk på nasjonalt nivå.

Direktivet krever at medlemslandene åpner for *individuell produsentansvar*, dvs. at produsenter (produsenter og importører) finansierer avfallshåndtering av sine egne produkter. Dagens norske EE-system bygger på *kollektivt produsentansvar*, dvs. at produsentene finansierer avfallshåndtering uavhengig av merke eller fabrikat, og med en forpliktelse som ses i forhold til produsentens markedsandel av EE-produkter og mengde oppstått EE-avfall samme år.

Direktivet gir detaljerte krav til behandling av innsamlet EE-avfall, både behandlingsprosessen, og hvilke komponenter som skal sorteres ut. Det kreves også miljøstyrings-systemer, materialregnskap og detaljert rapportering fra behandlingsanleggene. Da-

gens norske EE-forskrift gir mer generelle krav om frasortering av komponenter som er farlig avfall m.m. Kravene foreslås implementert, men vi legger ikke opp til ambisjoner ut over direktivets minstekrav. De store norske returselskapene oppfyller allerede de fleste direktivkravene på området. Mindre seriøse aktører kan imidlertid fristes til å velge utilfredsstillende løsninger, særlig ved behandling av EE-avfallet i utlandet.

WEEE-direktivet krever at det utarbeides et produsentregister som skal samle inn og oppsummere data om produksjon, import og eksport av nye EE-produkter. Registeret skal innhente og oppsummere data om innsamling og behandling av EE-avfall, herunder import og eksport av EE-avfall. Registeret skal også bidra til utveksling av data landene imellom. SFT anser det som både juridisk nødvendig og praktisk nyttig å implementere direktivkravet om produsentregister. Det muliggjør bedre service for de som importerer og produserer EE-produkter, kombinert med vesentlig mer effektiv oppfølging av de som ikke oppfyller sine forpliktelser. Viktige fellesoppgaver for retursystemene kan også løses mer effektivt (se kap 7.3).

2.3 Miljømessig begrunnelse

Hvert år oppstår det nesten 150.000 tonn EE-avfall i Norge, og mengdene er økende. Innholdet av prioritert farlig avfall / miljøgifter overstiger de fleste andre avfallstyper. Anslag for årlige mengder miljøgifter i EE-avfall er gitt nedenfor:

Miljøgift	Mengde
Bly	462 tonn
Blyoksid	264 tonn
Kadmium	61 tonn
Kvikksølv	1, 6 tonn
Flammehemmende midler	300 tonn*
PCB	9,3 tonn

Kilde: Hjeltnes Cowi AS, 1996

* justert jf. materialstrømsanalyse for bromerte flammehemmere (SFT, 2003)

Innsamling og forsvarlig behandling av EE-avfall vi i årene som kommer være blant våre mest effektive tiltak for å hindre spredning av bromerte flammehemmere og andre miljøgifter som kan gi vesentlig miljøskade. Ombruk og gjenvinning er også viktig, men det er innholdet av farlige komponenter som setter EE-avfallet i en særstilling.

I Norge blir opp mot 80 % av EE-avfallet samlet inn og sendt til forsvarlig disponering. Men systemet er sårbart. Direkte implementering av WEEE-direktivet ville innebære økt belastning på ordningen, og økt risiko for systemsammenbrudd og miljøskade. Det foreslås imidlertid at nødvendig styrking av det norske EE-systemet skal skje gjennom forenkling og effektivisering, slik at det vil være mulig å opprettholde og forbedre dagens høye kostnads- og miljøeffektivitet (se kap. 7 og 9).

2.4 Forutsetninger som er lagt til grunn for arbeidet

Det er lagt til grunn at det norske EE-regelverket ikke skal svekkes. Visse elementer i WEEE-direktivet, som anses som minimumskrav, vil imidlertid i praksis kunne innebære en svekkelse av dagens norske regelverk. For at en i sum skal opprettholde dagens ambisjonsnivå og kostnadseffektivitet, foreslås justeringer som omtalt i kap. 7. På myndighetssiden forutsettes det at ressursinnsatsen opprettholdes på dagens nivå.

Virkeområdet til dagens EE-forskrift opprettholdes, selv om dette går ut over direktivets minstekrav. Det legges heller ikke opp til innføring av direktivets skille mellom

produsentenes forpliktelse til behandling av husholdnings- og næringsavfall. Begge deler gir vesentlige administrative forenklinger i forhold til de mange avklaringer og grenseoppganger som direktivets avgrensede virkeområde innebærer. Direktivet omfatter heller ikke deler av næringsselektroavfallet som inneholder de største mengdene prioritert farlig avfall, bl.a. kvikksølv, asbest, PCB og bromerte flammehemmere.

Produsent defineres som den som importerer eller i Norge produserer EE-produkter, uavhengig av om EE-produktet har sitt opphav i- eller utenfor EØS-området. Et produkt regnes som ”tilført markedet” idet det blir tolldeklarerert (ved import), eller idet det første gang omsettes slik at det registreres i systemet for merverdiavgift.

Direktivets forbud mot synlig miljøgebyr (art. 8.2), følger av den norske prislovgivningen. Rett til å nekte mottak av særlig farlig EE-avfall (art. 5.2), følger av helse- og arbeidsmiljølovgivingen, og er ellers ivaretatt gjennom forskrift om farlig avfall. Direktivet nødvendiggjør oppheving av KFK-forskriften (se kap. 8.2), da denne er i strid med kravet om produsentansvar. Av praktiske hensyn foreslås en overgangsordning her.

SFT foreslår å videreføre bestemmelsen i dagens EE-forskrift om at forhandlere, kommuner og retursystem som mottar eller henter EE-avfall ikke trenger tillatelse etter forskrift om farlig avfall. Innføring av leveringsplikt for EE-avfall har vært vurdert, men grunnet manglende mulighet for håndheving, økte kostnader og usikker miljønytte vil SFT ikke anbefale dette. En stor del av EE-avfallet er dessuten omfattet av leveringsplikt fordi det allerede er farlig avfall, eller inneholder materialer og komponenter som er farlig avfall. Det er gjort rede for grenseoppgangen i vedlegg 6.

2.5 Videre arbeid fram mot ikrafttredelse

Følgende arbeid må utføres før det foreslåtte systemet kan tre i kraft:

- Vedlegg 2 til EE-forskriften om sertifisering av retursystemer må utformes, legges ut til høring og vedtas. Dette vil inneholde kriterier for sertifisering og krav til sertifiseringsorganer (tredjeparter) – se kap. 4 og 7.2. Vedlegget må tre i kraft samtidig som forskriften, og være klart i god tid på forhånd slik at retursystemer og tredjeparter får gjort nødvendige forberedelser. Da viktige forutsetninger fra EU-systemet ikke er fastlagt, er det ikke mulig å gjennomføre høring av dette vedlegget sammen med forskriften.
- Oppdrag knyttet til Produsentregisteret (se kap. 7.3) må spesifiseres og settes ut.
- Bransjeavtaler reforhandles (se kap. 8.1)
- Det bør informeres om endringene.

WEEE-direktivet krever nasjonal implementering innen 13.08.2005. Norge har et system som på de fleste punkter oppfyller direktivet, og resultatmessig overoppfyller direktivet i vesentlig grad. Om nødvendig bør derfor en noe utsatt ikrafttredelse være mulig,

3 Krav til produsenter og importører

Pliktene for produsenter og importører (produsenter) er samlet i forskriftsutkastets kapittel 5. Det kreves ikke av aktørene at de etablerer et eget retursystem. Det er tilstrekkelig at de er medlem av et sertifisert retursystem, og herigjennom dekker sin andel av kostnadene for håndtering av EE-avfallet. Det tydeliggjøres dermed at drift av retursystemer i praksis er krevende, og som oftest vil skje mest effektivt gjennom et profesjonelt returselskap. Retursystemer må være sertifisert av en uavhengig tredjepart (se kap.7.2).

At produsenten er medlem av et retursystem betyr at han kjøper tjenester fra retursystemet som del av en fast avtale, eller at han har laget sitt eget system. Dersom flere retursystemer tilbyr tjenester for samme gruppe EE-produkter, står produsenten fritt til å velge retursystem. Videre får produsenten anledning til å velge mellom deltakelse i et kollektivt eller individuelt finansiert retursystem; (se kap 4.1 og 4.2) i den grad begge typer retursystemer finnes. Produsenter som vil ha sitt eget retursystem må få dette sertifisert. For enkelte vil dette fremdeles være hensiktsmessig og mulig, f.eks. når det er snakk om et begrenset antall produkter som det er lett å lokalisere, typisk heiser, rulletrapper og store industrimaskiner.

På EE-området er det ikke rimelig og nødvendig å kreve at retursystemer skal være åpne for alle. Gjennom bransjeavtalene (se kap. 8.1) er det sikret at det finnes åpne retursystemer som dekker alle typer EE-avfall.

Et problem med dagens EE-forskrift har vært å håndtere EE-produkter som skal inngå som komponenter i et større norskprodusert EE-produkt, eller norske EE-produkter med en eller flere komponenter som også separat er et EE-produkt. For eksempel er det vanlig å importere deler som settes sammen til PC'er i Norge. Systemet forenkles her ved at både den som produserer eller importerer deler og den som lager det sammensatte EE-produktet må være medlem i sertifisert retursystem. Retursystemet/-ene må sammen sørge for at forpliktelsene knyttet til hele EE-produktet blir dekket. De fleste returselskapene har allerede etablert systemer for slik kostnadsfordeling.

Produsentenes informasjonsplikt videreføres som i dag. Direktivet krever ellers enkelte særregler for eksport av EE-produkter til andre EØS-land, særlig ved salg til privatpersoner over Internett etc. Selv om vi ikke er avhengig av dette ved import; (vi har krav om tolldokumentasjon), må vi yte denne servicen til andre lands myndigheter, som ellers ville ha stått uten reell mulighet til oppfølging. For øvrig er produsentene ikke pålagt noen rapporteringskrav.

4 Krav til retursystem

Overordnede krav til retursystemer er samlet i forskriftsutkastets kapittel 5. SFT foreslår at vi i tillegg utarbeider kriterier som må være oppfylt for at sertifisering kan gis og opprettholdes (se kap. 7.2). Vi anbefaler derfor at SFT får hjemmel til å fastsette disse kriteriene som et vedlegg 2 til forskriften. Vedleggene til WEEE-direktivet er av teknisk karakter, og det vil være behov for stadige oppdateringer også i vedlegg 2 i den norske forskriften.

Det er ikke mulig å legge frem forslag til vedlegg 2 til Miljøverndepartementet sammen med den øvrige forskriften, da enkelte av behandlingskravene ennå ikke er fastsatt av Kommisjonen og tilhørende arbeidsgruppa (TAC). SFT ønsker derfor å utarbeide, forrestå høring og fastsette dette vedlegget senere, men likevel slik at det kan tre i kraft samtidig med forskriften.

4.1 Kollektivt finansierte retursystemer

I *kollektivt finansierte retursystemer* dekker medlemmene kostnader til avfallshåndtering i forhold til markedsandel av EE-produkter og mengde oppstått EE-avfall samme år. Alle eksisterende norske retursystemer er kollektivt finansierte.

For kollektive retursystemer vil det i hovedsak gjelde samme krav som i dag. På grunn av WEEE-direktivet er det en del nye krav knyttet til behandlingsanleggene og oppfølgingen av disse (se kap. 5.2). For kollektive retursystemer anses medlemskap som en tilstrekkelig garanti etter direktivets art. 8.2.

4.2 Individuelt finansierte retursystemer

I *individuelt finansierte retursystemer* dekker medlemmene hver for seg kostnader til avfallshåndtering av sine egne produkter. Det finnes lite erfaring med drift av slike systemer, men ved håndheving av eksisterende EE-forskrift har SFT akseptert lignende løsninger, f.eks. ved at et trykkeri tillates å kun ta ansvar for sitt eget maskineri.

WEEE-direktivet gir produsentene *rett* til å starte- eller delta i individuelt finansierte retursystemer for å ta hånd om produkter tilført markedet etter 13.08.2005. Regler som ivaretar dette blir innarbeidet i den nye EE-forskriften, og i kriterier for denne typen retursystemer. Dette gjelder bl.a. krav om finansiell garanti, jf. direktivets Art 8.2.

Individuelt finansierte retursystemer må selv sørge for å samle inn medlemmenes EE-produkter når disse blir kassert. De kan ikke kreve at andre hjelper dem med å sortere ut EE-avfall etter merke/ produsent, og ingen er forpliktet til å levere innsamlet EE-avfall til de individuelle systemene. Et vilkår for sertifisering er at retursystemet kan sannsynliggjøre at de vil være i stand til å få fatt i produktene, f.eks. gjennom pant, et register som omfatter det enkelte produkt eller gjennom utleieordning.

Etter krav i direktivet må medlemmene i individuelt finansierte retursystemer også delta i finansieringen av kollektive ordninger. De skal bidra til å dekke kostnader knyttet til avfall fra EE-produkter som er produsert i Norge eller importert før hvert av medlemmene sluttet seg til systemet. Dette gjelder også kostnader for EE-avfall som det ikke er mulig å knytte til en eksisterende produsent.

4.3 Forskjell mellom kollektivt og individuelt finansierte retursystemer.

Skillet mellom kollektivt og individuelt finansierte retursystemer ligger i hvordan produsentene som er medlem finansierer avfallshåndteringen. I kollektivt finansierte retursystemer betaler medlemmene for håndtering av EE-avfall uavhengig av merke/fabrikat. Forpliktelsen knyttes til mengde EE-avfall samme år. I individuelt finansierte retursystemer betaler medlemmene for fremtidig håndtering av sine egne produkter ved at det stilles en garanti for avfallshåndteringen.

4.4 Garanti for avfallsbehandling

WEEE-direktivet krever at produsent skal gi en garanti for at produkter vil bli tatt hånd om den dagen de kasseres. For kollektivt finansierte retursystemer anses dette ivarettatt gjennom selve medlemskapet og det gebyret de betaler i tilknytning til dette. De som produserer nye EE-produkter betaler her for avfallsbehandling av de EE-produkter i samme kategori som kasseres samme år. Hver produsent må dekke en andel av kostnadene for avfallsbehandling tilsvarende sin markedsandel.

Individuelt finansierte retursystemer bygger på prinsippet om at den enkelte produsent sørger for avfallsbehandling av sine egne produkter den dagen de kasseres. WEEE-direktivet krever at det gis en garanti for avfallsbehandlingen. I praksis må dette innebære at det avsettes et pengebeløp. Sperret bankkonto er ikke tilfredsstillende garanti, fordi denne ikke er vernet ved konkurs. Det kreves derfor at pengene settes av i et frittstående fond som forvaltes av Produsentregisteret (se kap. 7.3). Beløpet utbetales når et bestemt EE-produktet er kassert, eller en på forhånd beregnet levetid er utløpt. De individuelle retursystemene må selv bære kostnadene ved forvaltning av fondet. Dersom det individuelle retursystemet opphører, fordeles utbetalt garantibeløp på de kollektive retursystemer som dekker samme produktspekter.

5 Krav til behandlingsanlegg for EE-avfall

5.1 Dagens ordning

Det er om lag 25 spesialiserte behandlingsanlegg for EE-avfall i Norge. Disse har kontrakt med returselskapene. Noen anlegg er store og behandler et vidt spekter av produkttyper mens andre er små og spesialisert på enkelte produkttyper. I dag har disse anleggene vanligvis en tillatelse fra fylkesmannen gitt fra på basis av SFT retningslinje 99:02 (Kasserte elektriske og elektroniske produkter – mottak, lagring, sortering og demontering). I tillegg har noen av behandlingsanleggene (fragmenteringsanleggene) utslippstillatelse. Noen av anleggene har også tillatelse til behandling av farlig avfall etter forskrift om farlig avfall § 6.

Tillatelse etter SFT retningslinje 99:02 innebærer en forholdsvis generell tillatelse til lagring og behandling av EE-avfall. Det spesifiseres vanligvis en årlig mengdebegrensning. Retningslinjene sier at stoffer som er farlig avfall skal sorteres ut. Det listes også opp en rekke eksempler på komponenter som skal sorteres ut. Om lag ¾ av denne listen korresponderer med vedlegg II i WEEE-direktivet.

Til tross for begrenset kontrollaktivitet fra fylkesmannens side rapporteres det om stor grad av etterlevelse. Dette skyldes at behandlingsanleggenes drift er strengt regulert

gjennom kontrakter med returselskapene. De fleste returselskapene krever i dag miljøsertifisering eller gjennomfører annen form for revisjon av behandlingsanleggene. Effektiv myndighetskontroll på dette området er imidlertid svært kompetanse- og resurskrevende, og eventuelle useriøse aktører vil kunne finne et smutthull her.

5.2 Krav i WEEE-direktivet

Direktivets artikkel 6 og 7, samt vedlegg II og III gir krav til behandling av EE-avfall. Det kreves at behandlingsanlegg skal ha tillatelse fra myndighetene i henhold til avfallsdirektivets (75/442/EØF) artikkel 9 og 10. Vedlegg II angir hvilke komponenter som skal fjernes fra avfallet og behandles selektivt. Vedlegg III gir krav om tett tak- og underdekning, lagringsbeholdere, vektanlegg og oppsamlings- og renseanlegg for utslipp hvis nødvendig. Artikkel 7 spesifiserer gjenvinningsmål for avfallsbehandling, men det er produsentene, og ikke anleggene selv som har ansvaret for oppfyllelse. Likeledes er ansvaret for mengderapportering lagt til produsentene.

5.3 Forslag til nytt regelverk

SFT foreslår at kravene til behandlingsanlegg blir todelt:

- Spesifikke krav til behandling av EE-avfall rettes mot retursystemene. Når systemene kjøper tjenester av et behandlingsanlegg i Norge eller utlandet må de gjennom kontrakten sikre at kravene overholdes og at dette dokumenteres. Hvis ikke, kan sertifisering ikke gis eller opprettholdes (se kap. 7.2). SFTs retningslinjer 99:02 oppheves, og fylkesmannen sitt arbeid med tillatelsene forenkles dermed vesentlig.
- Øvrige miljøkrav vil for norske behandlingsanlegg være som for en hvilken som helst industribedrift. Direktivets krav om tillatelse oppfylles gjennom saksbehandling etter forurensningsloven §§ 11 og 29. Tilsvarende stilles visse krav til behandling i utlandet gjennom regelverket for import/ eksport av avfall.

Overordnede krav til behandling av EE-avfall er gitt i forslaget til ny EE-forskrift § 5-6. Det foreslås videre at SFT fastsetter et vedlegg 2 som gir detaljerte kriterier for retursystemene, *inkludert* underliggende behandlingsanlegg. Disse kriteriene gis innenfor rammen av de overordnede kravene, samt kravene i forskrift om farlig avfall. Vedlegg II og III til WEEE-direktivet implementeres direkte i EE-forskriftens vedlegg 2.

De foreslåtte reglene sikrer likebehandling og rettferdig konkurranse, uavhengig av om norsk EE-avfall behandles i Norge eller i utlandet. I den grad norske behandlingsanlegg mottar avfall fra utlandet vil dette falle utenfor det norske kontrollregimet. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at disse anleggene vil håndtere utenlandsk avfall annerledes enn de håndterer norsk avfall. Det vil her også kunne søkes bistand hos de norske sertifiseringsorganene (tjenestekjøp).

For behandlingsanleggene vil det være en fordel å ha systemer for miljøledelse for å sikre og dokumentere oppfyllelse av krav til avfallsbehandlingen. Dette er i samsvar med WEEE-direktivets artikkel 6.6. De fleste norske behandlingsanlegg har allerede slike systemer på plass, og merkostnadene blir dermed små.

Det legges ikke opp til behandlingskrav ut over minstekravene i direktivet, da disse anses å være miljømessig tilstrekkelige, og langt på veg avspeiler praksis i norske behandlingsanlegg. På dette området er harmonisering av europeisk regelverk formålstjenlig for næringslivet, bl.a. fordi en kan ha felles anbud, standarder m.m.

6 Krav til forhandlere og kommuner

6.1 Forhandlernes plikter

6.1.1 Direktivet

WEEE-direktivet gir forhandler mottaksplikt for EE-avfall fra husholdninger (art. 5.2.b), men medlemslandene gis også mulighet til å organisere mottaket på andre måter. I tillegg åpner direktivet for at forhandler gis plikter når det gjelder informasjon til forbruker (art. 10.4.). Artikkel 5.2.c åpner for at forhandler kan reservere seg mot å ta imot avfall som medfører helse- og sikkerhetsrisiko for de ansatte. Dette gjelder begrensede og spesielle produkttyper (helsefarlig, eksplosivt, tilgriset med gift osv). Artikkel 5.2.c kan ikke gi grunnlag for generelle unntak fra mottaksplikten for forhandlere som for eksempel ikke har plass i lokalet til mottak og lagring. I Norge er disse forholdene ivaretatt gjennom arbeidsmiljølovgivingen og forskrift om farlig avfall.

Art. 8.4 gir plikter til den som driver fjernsalg (Internett, postordre osv). Det er viktig å merke seg at dette gjelder produsentplikter og ikke forhandlerplikter. Fjernsalg gir ikke mottaksplikt i henhold til direktivet på samme måte som annet salg, men i den grad fjernselgeren importerer produktene som selges gir dette plikter som produsent.

6.1.2 Dagens ordning i Norge

Forhandler har etter § 5 i dagens EE-forskrift plikt til å motta EE-avfall av tilsvarende produkttyper som er eller har vært i salg hos ham. Mottaksplikten er ikke begrenset til merke eller fabrikat, og forutsetter ikke gjenkjøp ved mottak av forbruksavfall. Forhandler har videre plikt til forsvarlig lagring og eventuell transport til regionale oppsamlingsplasser (dersom avfallet ikke hentes hos forhandler av produsent). Forskriften omtaler også forhandlerens informasjonsplikt til forbruker.

SFT har erfart at mange forhandlere unndrar seg pliktene, særlig når det gjelder informasjon. Eventuell informasjon er gjerne lite framtrædende eller synlig. Dette er medvirkende til at forbrukere flest i dag har mangelfull kunnskap om ordningen. Når det gjelder mottak er forhandlerne bedre til å oppfylle sine plikter. Direkte mottaksnekt er sjeldent, men dette henger også sammen med manglende informasjon – uten informasjon er det ingen kunder som leverer. Det finnes imidlertid positive unntak; f.eks. har mange forhandlere av hvitevarer gode rutiner på å ta med gamle produkter når de leverer nye EE-produkter til kunden.

Resultatmessig er det norske systemet med innlevering av EE-avfall til forhandler en suksess. Om lag en tredjedel av EE-avfall fra husholdningene leveres i butikken, og dette er en vesentlig høyere andel enn i andre land. Det er mest store enheter som leveres inn (hvitevarer, TV, PC-er etc.), og i mindre grad småelektrisk utstyr som lett får plass i søppelkassa. For tiden ser vi en dreining av handelen bort fra de tradisjonelle butikkene og over på Internett/ postordre, noe dagens EE-forskrift ikke tar høyde for. I en slik situasjon er det viktig å sikre at EE-forskriften ikke virker diskriminerende mellom de ulike salgsformene.

6.1.3 Forslag til nytt regelverk

SFTs forslag til kapittel 2 i forskriften bygger i stor grad på den gamle når det gjelder forhandlers plikter. Forslagene til endringer innebærer en klargjøring av dagens praksis, samtidig som det tas hensyn til nye former for handel.

Følgende endringer/ presiseringer er gjort:

- Begrepene *forbruksavfall* og *produksjonsavfall* er endret til henholdsvis *husholdningsavfall* og *næringsavfall* i tråd med begrepene i WEEE-direktivet og endringer i forurensningsloven (fra 1. juli 2004). Dette får liten materiell betydning.
- Det er presisert at mottaksplikten gjelder uavhengig av salgsvolum og i ett år etter at siste produkt er solgt. Dette var tidligere ikke presisert, men er bl.a. blitt aktualisert ved at mange dagligvarebutikker driver kampanjesalg av EE-produkter. Det er viktig at mottaksplikten for disse tydeliggjøres.
- Det er presisert at mottak skal skje i butikklokale eller på tilsvarende sted i umiddelbar nærhet av dette. Dette gjøres for å unngå at forhandleren kan henvise dem som skal levere EE-avfall til et annet sted som ligger urimelig langt unna, med påfølgende risiko for at EE-avfallet ikke blir levert.
- Det er presisert at omsetning eller levering utenfor salgsstedet også gir mottaksplikt, men at kunden kan kreves for fraktomkostninger tilsvarende forsendelse av nye produkter. Dette omfatter bl.a. internett- og postordresalg.
- Beskrivelsen av plikten til lagring og sortering er gjort tydeligere.
- Omtalen av mulig transport til oppsamlingsplasser er tydeliggjort.
- Beskrivelsen av forhandlers informasjonsplikt er utvidet og presisert. Dette er gjort for å gjøre det lettere for forhandlere å skjønne hva plikten innebærer, samtidig som myndighetenes oppfølging blir lettere.

6.2 Kommunens plikter

I § 6 i dagens forskrift pålegges kommunen mottaksplikt for EE-avfall (både forbruks- og produksjonsavfall). Kommunen har også plikt til lagring, sortering og videreforsendelse på lik linje med forhandlerne. Kommunen har dessuten plikt til å informere innbyggerne om ordningen. SFTs oppfølging av kommunene har vært begrenset, men vårt inntrykk er at kommunene har fulgt opp sine plikter på en tilfredsstillende måte. WEEE-direktivet pålegger ikke kommunen plikter, men vi vil i Norge videreføre eksisterende system jf. forskriftsutkastets kapittel 3.

6.3 Tilsyn med forhandlere og kommuner

SFT foreslår i § 7-3 at tilsynet med forhandlere og kommuner legges til fylkemannen. Vi har gode erfaringer fra kontrollaksjonen rettet mot forhandlere og kommuner høsten 2003, og mener at dette med fordel kan forskriftsfestes.

Tilsynet rettes mot det enkelte utsalgssted. Mange butikker er tilknyttet store landsomfattende forhandlerkjeder der mye av virksomheten styres sentralt, og i enkelte tilfeller kan det være ønskelig med noe kontakt med de sentrale kjedekontorene. Vi mener imidlertid at fylkesmennene kan organisere slike oppgaver i fellesskap. Den juridiske forpliktelsen retter seg mot den enkelte forhandler, ikke kjedene.

6.4 Tiltak rettet mot publikum

Publikums kunnskap om EE-ordningen er mangelfull og det viser seg at svært mange ikke kjenner til sine rettigheter når det gjelder vederlagsfri levering av EE-avfall til forhandlere og kommuner. Kunnskapen er imidlertid økende, ikke minst som følge av medieinnslag og informasjonskampanjer fra både myndigheter, forhandlere og returselskaper. SFT tror likevel det er nødvendig å tydeliggjøre forhandlernes informasjonsplikt. Dette framkommer i forslaget til ny forskrift.

Produsentenes informasjonsplikt i dagens EE-forskrift § 7-5 videreføres i den nye forskriftens § 5-8. Retursystemene må også sørge for at informasjon blir gitt. Informasjon til publikum knyttes også til bransjeavtalene (se kap 8.1). Systemene med avtale yter en betydelig innsats som er motivert av målet om høy innsamlingsgrad. Det vises også til kravene om merking av EE-produkter (se kap 8.4).

7 System for å sikre oppfølging av den nye forskriften

7.1 Innledning

Oppfølging av dagens EE-system er basert på kontroller hos den enkelte produsent eller importør, samt årlige rapporter fra de store retursystemene. I praksis har det kun vært mulig å føre tilsyn ved stikkprøver, mot en bransje om omfatter flere tusen bedrifter. Dette har skapt misnøye blant de som følger forpliktelsene. SFT har beregnet at gratispassasjerene unndrar minst 40 mill. kroner årlig. Dette bidrar til å undergrave innsamling og behandling av EE-avfall, fordi det blir vanskelig for seriøse returselskaper å få oppslutning.

Et kompliserende moment er at forskriften ikke er tydelig på kravene til produsenter og retursystemer. Det er dermed vanskelig for myndighetene å fastslå hvem som med intensjon har brutt kravene i EE-forskriften. Dette gjør det også vanskelig å følge opp dem som etter myndighetenes oppfatning ikke oppfyller kravene.

På denne bakgrunn har vi funnet det nødvendig å foreslå nye og mer effektive løsninger for å redusere miljømessig risiko, og å skape forutsigbare rammevilkår for næringslivet. Vi foreslår derfor krav om sertifisering av retursystemene og at noe av oppfølgingen legges til Produsentregisteret, som direktivet pålegger oss å opprette.

7.2 Sertifisering av retursystem

Den nye forskriften krever at alle retursystem må være sertifisert. Sertifisering innebærer at en uavhengig tredjepart – et sertifiseringsorgan – kan bekrefte at gjeldende krav til retursystem er oppfylt. Kravene til retursystemene utformes som kriterier for sertifisering, og samles i et vedlegg 2 til EE-forskriften som vi foreslår at SFT får hjemmel til å utarbeide (se kap. 5). I samme vedlegg fastsetter SFT krav som tredjeparten må oppfylle før de får anledning til å sertifisere retursystem.

Retursystemene sertifiseres for fire år av gangen. Før sertifisering kan finne sted, må retursystemet legge frem en forpliktende plan som viser hvordan gjeldende kriterier vil bli oppfylt i fireårsperioden. Hvert år skal retursystemet la sertifiseringsorganet gjennomgå systemets virksomhet og resultater for å kontrollere om gjeldende kriterier faktisk er oppfylt. Dersom sertifiseringsorganet finner vesentlige avvik, og disse ikke er

rettet innen tre måneder etter gjennomgangen, skal sertifiseringsorganet trekke sertifikatet tilbake. Sertifiseringsorganet skal informere Produsentregisteret (se kap 7.3.2) straks sertifikat er gitt eller trukket tilbake.

Retursystemene skal dekke kostnadene i forbindelse med sertifisering og årlig gjennomgang. Det er likevel grunn til å anta at bransjen vil være positiv til en slik ordning. Ordningen vil bidra til forutsigbarhet, like konkurransevilkår, og en vesentlig reduksjon av gratispassasjerproblemet. Merkostnadene forventes å bli små, fordi de fleste retursystemene allerede har sertifiserte eller sertifiserbare kvalitetssystemer.

7.2.1 Hvem kan opptre som sertifiseringsorgan/uavhengig tredjepart

SFT vil i vedlegg 2 til EE-forskriften stille krav til sertifiseringsorganene. Det viktigste er akkreditering som sertifiseringsorgan etter miljøstyringssystemene etter ISO 14000 standardene, og/eller EMAS. For øvrig kreves kunnskap om EE-forskriften og deltakelse på møter for informasjon og erfaringsutveksling hos SFT.

Fem norske systemer har i dag den nødvendige akkrediteringen. Fire av dem har bekräftet at denne typen arbeid kan utføres innenfor en rimelig kostnadsramme; (se kap. 9). Akkreditering av sertifiseringsorgan gis av Norsk akkreditering (NA) eller tilsvarende organer i andre land. Gjennom akkrediteringen viser tredjeparten at virksomheten har kunnskap om miljøstyring og miljøfag.

7.2.2 Hvordan arbeider sertifiseringsorganene / tredjepartene

Når tredjepart skal vurdere om et retursystem oppfyller SFTs kriterier, vil de benytte revisjonsmetodikken på samme måte som når de reviderer kvalitetssystemer etter NS-EN-ISO standardene i 9000- og 14000 seriene og EMAS. Dette innebærer dokumentgjennomgang, intervjuer med ansatte på alle nivåer, tekniske verifikasjoner m.m, og tilsvarende langt på veg den metodikken HMS- myndighetene benytter.

Omfanget at revisjonsaktiviteter tilpasses retursystemenes størrelse og kompleksitet. Pris for arbeidet avtales på dette grunnlag, evt. gjennom tilbuds-/anbudsrunde der flere tredjeparter deltar. Revisjonene innebærer en overordnet gjennomgang av hele virksomheten samt et tilstrekkelig antall detaljerte stikkprøver for å sannsynliggjøre at kriteriene er oppfylt. Tredjepartene har lang erfaring i å tilpasse omfanget. Overprising eller for høy ambisjon i revisjonsarbeidet motvirkes gjennom konkurranse mellom tredjepartene. For lav ambisjon i revisjonsarbeidet unngås fordi tredjepartene risikerer å miste akkreditering og anseelse i markedet.

For de retursystemene som har et sertifisert miljøstyringssystem etter ISO 14001 eller EMAS vil utsjekken mot SFT sine EE-kriterier bli vesentlig enklere og mindre kostnadskreven. Grunnen er at ISO 14001 og EMAS krever at aktuelle myndighetskrav følges, herunder EE-forskriften med tilhørende kriterier.

Tredjeparten skal ikke utføre forvaltningsoppgaver. Vurdering i sertifiseringssaker kan ikke påklages, men retursystemet har anledning til å la et annet sertifiseringsorgan vurdere saken

Det er produsentens eget ansvar å sikre at den tredjepart han velger har tilstrekkelig akkreditering og for øvrig de egenskaper som trengs for å utføre jobben tilfredsstillende (f.eks. norskkunnskap). Slike forhold må avklares gjennom privatrettslige avtaler (kontrakter) mellom produsent og tredjepart.

7.2.3 Grunnlag for bruk av tredjeparter / sertifisering.

I Norge har vi lang tradisjon med tredjepartsløsninger for tilsyn med skip (klassing), og i mange år har tredjeparter vært benyttet i tilsyn med taubaner (skiheiser m.m.). Tredjepart brukes i forbindelse med EMAS-/ISO 14001 sertifisering. Det kan også trekkes paralleller til regnskapsrevisjon, "EU-godkjenning" av biler, godkjenning av arbeidsutstyr, miljøfyrårnsordningen m.m. Internkontroll er utviklet ut fra samme grunntanke, men uten krav om bruk av tredjepart.

Erfaringene med bruk av tredjeparter i Norge er gode, og vi ligger langt fremme i internasjonal sammenheng. De norske sertifiseringsorganene innehar høy tillit.

7.3 Produsentregisteret

WEEE-direktivet krever at det etableres et produsentregister som samler inn og systematiserer data om hvilke produsenter som finnes, samt deres import, eksport og produksjon av EE-produkter. Registeret skal også samle inn og oppsummere innsamlings- og gjenvinningsdata for EE-avfall, herunder data for import og eksport av avfall. Andre lands myndigheter skal ha tilgang til eksportdata. Ved å utvide ansvarsområdet til Produsentregisteret, slik at det også benyttes til enkelte felles service-, statistikk- og oppfølgingsfunksjoner, kan en oppnå en vesentlig forbedring i EE-systemets effektivitet og stabilitet. Følgende oppgaver foreslås lagt til Produsentregisteret. Oppgavene er nærmere beskrevet vedlegg 5, og det gis anslag for arbeidsmengde og kostnader

1. Løpende oppdatere oversikt over produsenter og importører av EE-produkter
2. Sammenstille informasjon om produksjon, import- og eksportmengder
3. Sammenstille informasjon om innsamlings- og gjenvinningsmengder
4. Forvalte finansiell garanti for individuelt finansierte retursystemer
5. Beregne markedsandeler for produsentene, og dermed produsenters og returselskapers forpliktelser etter EE-forskriften.
6. Identifisere og informere importører/produsenter som ikke er medlem i sertifisert retursystem
7. Informere bransjen om de forpliktelser som ligger i EE-forskriften
8. Informere bransjen om eksisterende sertifiserte retursystemer
9. Informere bransjen om retursystemer som ikke lenger er sertifisert
10. Om ønskelig kreve inn gebyrer for retursystemene
11. Om ønskelig bistå retursystemene i et system for kostnadsutjevning.

7.3.1 Oppfølging av produsenter og importører uten sertifisert retursystem

SFT ønsker å benytte data fra Produsentregisteret til en mer effektiv oppfølging av gratispassasjerer enn det som er mulig i dag. Funksjonen baseres i hovedsak på Toll- og avgiftsdirektoratets (TADs) oversikt over all import til Norge.

Import til Norge kategoriseres ved hjelp av en internasjonal standard, tolltariffen. Tolltariffen kan gi en oversikt over alle som i en gitt periode har importert produkter innenfor de varegruppene som kan forventes å være EE-produkter. TAD innkrever allerede gebyrer for enkelte av de etablerte returselskapene. Det er derfor gjort en gjennomgang av varegruppene i Tolltariffen for i størst mulig grad å skille ut import av EE-produkter. Tolltariffen er relativt treffsikker når den benyttes til å finne fram til aktuelle importører, og det gjøres stadig forbedringer.

Ved å sammenligne oversikten over importører fra Tolltariffen med en oversikt over deltakerne i sertifiserte retursystem vil man få en oversikt over importører som mest sannsynlig ikke oppfyller sine forpliktelser. Privatpersoner som importerer EE-produkter til eget bruk vil ikke bli omfattet av forskriften.

7.3.2 Drift av Produsentregisteret

TAD er den viktigste kilden til data for import av EE-produkter. Import utløser brorparten av produsentansvaret i EE-forskriften. Innenlandsk produksjon er beskjeden, og burde være praktisk mulig å holde oversikt over uten betydelige administrative kostnader. TAD har bekreftet at importdata kan overføres elektronisk til et produsentregister. Disse dataene inneholder markedssensitive opplysninger. Informasjon om enkeltimportører kan ikke utleveres til produsentene eller retursystemene. Siden forvaltning av importdata bør være en av Produsentregisterets kjerneoppgaver, medfører dette en vesentlig avgrensing i hvem som kan kontrollere registeret.

SFT må sikre at Produsentregisteret utfører de oppgaver registeret er tillagt gjennom den nye EE-forskriftens § 6.1. SFT må også sette en økonomisk ramme for registerets kostnader, slik at disse kan fordeles på retursystemene i samsvar med § 5-9. Det er ikke ønskelig å etablere en egen formell organisasjon etc. – det er snakk om et oppdrag som en etablert etat eller et firma utfører. Driften kan skje hvor som helst i landet. Følgende muligheter er vurdert:

- TAD vil uansett være den som skal levere importdata fra tolltariffen. TAD har (mot betaling) tidligere påtatt seg oppdrag som ligner drift av Produsentregisteret. Det er derfor en mulighet for at TAD kan påta seg denne oppgaven. TAD har selvsagt ikke anledning til å subsidiere en slik virksomhet over eget budsjett.
- Drift av Produsentregisteret kan også settes ut som et konsulentoppdrag, f.eks. ved en 2-5 års kontrakt. Offentlige anbuds- og innkjøpsregler må da følges.

Om TAD eller en konsulent skal drive Produsentregisteret må avklares senere. Dersom TAD skal påta seg arbeidet må dette avklares med ledelsen i TAD. Disse to løsningene anses likeverdige. Første gangs utsetting av oppdraget vil være noe arbeidskrevende, men i en driftsfase vil ressursbehovet hos SFT være begrenset. Det legges vekt på god kommunikasjon med Produsentregisteret, med vekt på erfaringsutveksling og dialog.

Vi vil åpne for at den instans eller det firma som driver Produsentregisteret kan påta seg tilleggsoppdrag, så lenge det ikke kommer i konflikt med registerets oppgaver etter § 6-1. Dette kan bl.a. dreie seg om retursystemenes innkreving av penger fra medlemmene, en oppgave som TAD allerede utfører for noen returselskaper.

7.3.3 Norsk produksjon

Det foreslåtte systemet vil sikre likebehandling av import og innenlands produksjon, selv om tollsystemet ikke fanger opp den norske produksjonen. Det forutsettes at Produsentregisteret også benytter andre kilder, bl.a. Brønnøysundregistrene og NEMKO. For øvrig vil norske produsenter i høy grad vite om hverandre, og samtidig importere innsatsfaktorer som blir definert som EE-produkter. Slik vil det vesentligste av norsk produksjon uansett bli fanget opp.

8 Øvrige forhold

8.1 Bransjeavtaler

Som ledd i innføringen av EE-systemet ble det i 1998 inngått *avtale om reduksjon, innsamling og behandling av avfall fra elektriske og elektroniske produkter*. Avtalen har resultert i de tre returselskapene RENAS, Hvitevareretur og Elektronikkretur. De to sistnevnte markedsfører seg som "Elretur". Selskapene har delt EE-produktene / EE-avfallet mellom seg, og dekker til sammen hele spekteret.

Det er i bransjeavtalene satt et innsamlingsmål på 80 % av *generert mengde* for hver av de tre gruppene EE-avfall. Målet ikke har noen korrelasjon med innsamlingsforpliktelsene i EE-forskriften. Bransjeavtalene med gjenvinningsmålet har vært nødvendig for å øke innsamlingsgraden. Forskriften gir i seg selv ikke direkte incentiver til å samle inn store mengder avfall, men fordeler kostnadene mellom aktørene.

Vi foreslår at bransjeavtalen videreføres uten vesentlige endringer, og at det eksisterende innsamlingsmålet videreføres – se forslag i vedlegg 2. Endringer i forhold til nåværende avtaler er markert med farget skrift. Tekstmessig er det gjort enkelte forenklinger og forkortelser. Krav til rapportering til SFT er fjernet siden dette nå vil bli ivaretatt via Produsentregisteret. Departementets forpliktelser videreføres, men det anses ikke naturlig å legge opp til noen løpende tilskuddsordning.

Vi har ikke funnet forhold i WEEE-direktivet som skulle hindre en videreføring av avtalene. Hele det reviderte EE-systemet er utformet med vekt på mulighet for valgfrihet og reell konkurranse mellom kommersielle aktører. Det bør ikke innebære markedshindringer eller ulovlig særbehandling.

8.2 KFK-holdige kuldemøbler

KFK-holdige kuldemøbler er i dag unntatt fra EE-forskriften, og omfattes av egen forskrift. WEEE-direktivet krever produsentansvar for det vesentligste av disse kuldemøblene. Den norske særordningen med at kommunene besørger og finansierer innsamling og videre disponering av denne typen EE-avfall må derfor avvikles.

Miljømessig vil en slik endring ikke ha noen effekt siden de kasserte kuldemøblene uansett blir tatt hånd om. De samlede behandlingskostnadene må også antas å bli uendret. På kommersiell basis er Hvitevareretur allerede blant landets største og mest profesjonelle på innsamlings- og behandlingssystemer for KFK-holdige kuldemøbler, og har bidratt til kostnadsreduksjon for kommunene.

Bruk av KFK i kuldemøbler ble forbudt i 1994, og i dag inneholder de fleste kuldemøblene som utfases KFK. Kuldemøbler uten KFK er vanlig EE-avfall, og omfattes av Hvitevareretur sitt ansvarsområde. Andelen KFK-holdige kuldemøbler er raskt synkende, og i løpet av 2007 vil den utgjøre om lag 50 %. En rask oppheving av KFK-forskriften kan organisatorisk sett være problematisk. Kostnadene utgjør i dag en liten del av de kommunale avfallsgebyrene, men vil ved umiddelbar overføring til EE-systemet medføre at f.eks. prisen på kjøleskap stiger med inntil 2-300 kroner. Mange slike kuldemøbler koster i dag ned mot 1000 kroner. Dette problemet vil reduseres over tid.

Etter en samlet vurdering foreslår vi derfor at KFK-forskriften oppheves den 01.01.07, og at de aktuelle kuldemøblene fra samme dato omfattes av EE-forskriften

8.3 Oppfølging i forhold til EU – samarbeid, rapportering

I samsvar med WEEE-direktivets Art. 14 og RoHS Art. 7 er det opprettet en rådgivende arbeidsgruppe for EU-kommisjonen sin oppfølging av direktivene (TAC, for WEEE & RoHS). Gruppen skal bidra til erfaringsutveksling og samarbeid, og har på enkelte områder vedtaksmyndighet etter fastsatte avstemningsregler. Gjennom EØS-avtalen har Norge møte- og talerett, men deltar ikke i avstemninger. Miljømyndighetene har i tillegg en samarbeidsgruppe på nordisk nivå.

WEEE-direktivet krever at medlemslandene rapporterer til EU-kommisjonen. De norske rapportene vil gå fra Miljøverndepartementet i samsvar med reglene i EØS-avtalen. Det kreves to typer rapportering:

- Hvert tredje år, (første gang for 2004-06,) skal det gis en *kvalitativ* beskrivelse av hvordan direktivet er implementert i nasjonalt regelverk. Format for rapporteringen ble vedtatt på TAC-møtet i desember 2003. Arbeidet med utfylling er begrenset, og kan utføres av SFT.
- Hvert annet år, (første gang for 2005-06,) skal det rapporteres mengdedata for produksjon, import og eksport av EE-produkter og EE-avfall. Det skal da også rapporteres mengdedata, gjenvinningsandeler m.m. fra gjenvinningsanleggene. Rapporteringen vil omfatte alle de gjenvinningsanlegg i inn- og utland som norske retursystemer har benyttet. En kommisjonsavgjørelse med format for rapporteringen vil bli vedtatt i TAC. Sammenstilling av disse dataene er arbeidskrevende, og vil i Norge bli ivaretatt av Produsentregisteret (se kap. 7.3).

Som følge av krav i direktivet må produsentregisteret også kunne gi eksportdata til andre lands myndigheter. Det norske systemet er på sin side utformet slik at vi normalt ikke vil være avhengig av å innhente data fra andre land.

8.4 Krav i WEEE-direktivet som tas inn i det norske produktregelverket

WEEE-direktivets krav om opplysninger til borgere og behandlingsanlegg (Art. 10 og 11) er foreslått tatt inn i Forskrift av 20. desember 2002 nr. 1823 om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier (begrensningsforskriften). Denne planlegges tatt inn som del av Miljøverndepartementets felles produktforskrift. Forskriftsteksten er gjengitt i vedlegg 3. De mer generelle informasjonskravene er dekket opp gjennom informasjonskravene i den nye EE-forskriften.

For øvrig er det snakk om tre nye krav som fysisk retter seg mot nye EE-produkter:

- Symbol med en utkrysset avfallsdunk skal påføre nye EE-produkter, for å orientere om at disse produktene ikke skal kastes sammen med annet avfall
- Nye EE-produkter skal merkes slik at produsenten skal kunne identifiseres. Det skal også angis om EE-produktet er markedsført etter den 13.08.2005. I Norge er vi ikke forpliktet til å basere vårt system på slik merking, og dette anses unødvendig. Norske produkter må imidlertid merkes slik at andre land kan ha mulighet til å nytte seg av merkingen dersom de ønsker det.

Det europeiske standardiseringsorganet (CEN) har fått i oppdrag å utforme standardmerker som vil være felles for hele Europa. Det vil ikke bli krevd egne merker for EE-produkter som skal inn til Norge, da dette vil medføre en vesentlig og unødvendig merkostnad. Merkostnad til påføring av de felles standardmerkene antas derimot å bli ubetydelig, siden dette kan legges inn i produksjonslinjer etc..

- Det tredje kravet som tas inn i produktregelverket er at produsentene skal gjøre gjenbruks- og behandlingsopplysninger tilgjengelige når nye EE-produkter tilføres markedet. Opplysningene kan f.eks. legges ut på Internett, slik at behandlingsanlegget, etter at produktet er kastet, lettere skal kunne vite bl.a. hvilke farlige komponenter som finnes hvor, og hvordan produktet lettest kan demonteres.

Av markedshensyn blir merke- og dokumentasjonskravene implementert med tilsvarende virkeområde som RoHS-direktivet (og minstekravet til virkeområde for WEEE). Dette innebærer at ikke alle EE-produkter etter den norske definisjonen vil få merke og dokumentasjon som nevnt over. Merkostnadene ved en særnorsk ordning her ville ha blitt vesentlige, og det norske EE-systemet vil uansett ikke være avhengig av disse elementene for å fungere. Også kravene til produktdesign for nye EE-produkter i WEEE-direktivets artikkel 4 må implementeres. I Norge anses disse relativt generelle kravene å være ivaretatt gjennom gjeldende produktregelverk.

8.5 Utforming av ny EE-forskrift

Forslag til ny EE-forskrift er vist i vedlegg 1. Det er lagt til rette for at forskriften blir del av en planlagt fellesforskrift på avfallsområdet, bl.a. ved at forskriften kun er hjemlet i forurensningsloven. I tillegg foreslås SFT tildelt forskriftshjemmel for å fastsette detaljerte krav til bl.a. retursystemer og deres behandling av EE-avfall – se kap. 4. Produkthensyn ivaretas som omtalt i kap. 8.4. Som en del av implementeringsdokumentasjonen overfor EFTAs overvåkingsorgan skal det utarbeides et lovspeil som viser hvordan de ulike artiklene i direktivet er blitt implementert. Dette lovspeilet er gjengitt i vedlegg 4.

9 Konsekvensvurdering

Norge har allerede en forskrift som stiller krav til innsamling og forsvarlig behandling av EE-avfall. Denne stiller langt på vei de samme kravene som det nye EU-direktivet. Det vil derfor ikke være nødvendig å foreta betydelige endringer i det norske systemet for behandling av EE-avfall for å oppfylle kravene i direktivet. Direktivet vil kreve enkelte administrative omlegginger. SFT foreslår også en omlegging av dagens kontrollsystem. Dette vil medføre relativt små kostnader. Vi forventer derfor ikke at implementeringen av direktivet vil medføre betydelige kostnader eller nytteeffekter. Under følger en kortfattet drøfting av de aktuelle kostnads- og nytteeffektene.

9.1 Kostnader

I forbindelse med implementeringen av direktivet vil det ikke bli stilt krav til innsamling av nye typer produkter. Det vil heller ikke bli stilt krav om høyere returandel. Direktivet stiller krav til gjenvinningsandel for avfallet. Dette finnes ikke i dagens forskrift. Norge oppfyller allerede stort sett kravene om gjenvinningsandel. Det vil derfor ikke være nødvendig å foreta endringer i selve innsamlings- og gjenvinningssystemet og returselskapene vil derfor ikke bli påført kostnader knyttet til dette. Direktivet vil kreve enkelte administrative omlegginger. Bl.a. legges det vekt på at aktørene skal ha mulighet til å etablere individuelt finansierte retursystemer. Dette har de delvis mulighet til også i dagen system, og det antas at omfanget av individuelt finansierte retursystemer blir begrenset. Dette vil derfor i seg selv ikke medføre kostnader.

Direktivet krever at produsentene skal stille garanti for at EE-produktene vil bli håndtert tilfredsstillende som avfall. Medlemmene i de kollektivt finansierte retursystemene vil oppfylle dette kravet gjennom selve deltakelsen. De individuelt finansierte retursystemene blir imidlertid nødt til å avsette en finansiell garanti som forvaltes av Produsentregisteret. Vi forventer ikke at det å etablere en garantiordning i seg selv vil medføre kostnader av betydning. Vi forventer heller ikke at det vil bli etablert et stort antall individuelle systemer. Kravet om finansiell garanti forventes derfor ikke å medføre kostnader av betydning.

Direktivet stiller også krav om at det etableres et produsentregister og at det skal rapporteres til EU-kommisjonen om importmengder, gjenvinningsandeler m.m. Slik rapportering til EU finner ikke sted i dag. Dagens forskrift og bransjeavtaler pålegger imidlertid produsentene/retursystemene å rapportere til SFT. De store returselskapene gir også detaljerte rapporter til sine eiere. Nevnte rapportering tilfredsstiller for en stor del kravene i direktivet. Det vil derfor i hovedsak kun påløpe ekstrakostnader knyttet til produsentregisterets sammenstilling av data (se nedenfor).

Kostnadene knyttet til et produsentregister vil avhenge av omfanget av oppgaver som legges til registeret, og ambisjonene for registerets aktivitet. I forhold til en løsning som kun tilfredsstiller minstekravene i direktivet, kan en ved en svært begrenset merkostnad få et register som betjener viktige og nyttige fellesoppgaver for produsenter og retursystemer (se kap. 7.3 og vedlegg 5). SFT foreslår derfor at ansvaret til Produsentregisteret utvides noe ved at det bl.a. også får en oppfølgingsfunksjon i forhold til produsenter som ikke oppfyller forskriftskravet om å være medlem i et sertifisert retursystem.

I dagens system er det meget komplisert og arbeidskrevende å føre kontroll med at alle oppfyller kravene i EE-forskriften. Det har også vist seg at et stort antall importører ikke gjør dette. SFT foreslår derfor en administrativ omlegging for å forbedre dette. Vårt forslag innebærer at det innføres en sertifiseringsordning for retursystem (se kap. 7.2) og at Produsentregisteret (se kap. 7.3 og vedlegg 5), i tillegg til å holde oversikt over hvem som deltar i sertifisert retursystem, blir tillagt kontroll- og informasjonsoppgaver i forhold til produsentene. Registeret skal også utarbeide rapporter til EU i samsvar med direktivets krav.

Sertifisering av et retursystem forventes å koste mellom 25-50 000 kr avhengig av retursystemets størrelse og kompleksitet. Det finnes i dag 6 store retursystemer. Vi forventer at disse vil bli videreført. I tillegg til disse forventer vi at det vil bli etablert et mindre antall nye retursystemer, men at det totale antall ikke vil overstige 20. Dette vil medføre en samlet kostnad på maksimalt 750 000 kr, dersom vi tar utgangspunkt i en gjennomsnittlig kostnad per sertifisering på 37 500 kr. En slik komplett gjennomgang av retursystemet vil finne sted hvert fjerde år. I tillegg til dette legges det opp til en enkel årlig gjennomgang med oppfølging av returandel. Dette forventes å koste ca. 15 000 kr per retursystem eller totalt 300 000 kr. Dette innebærer en årlig kostnad på i underkant av 500 000 kr for alle retursystemene eller ca. 25 000 kr per retursystem.

Kostnadene knyttet til drift av Produsentregisteret er meget grovt anslått til 3,7 millioner kroner i oppstartsåret og ca. 2,3 millioner kroner i de påfølgende år, jf. vedlegg 5. Dette vil medføre en kostnad på 185 000 kr per retursystem i oppstartsåret og 115 000 kr i de påfølgende år. Dette vil imidlertid ikke representere en ren samfunnsøkonomisk merkostnad fordi enkelte av de oppgavene som er tiltenkt Produsentregisteret allerede i dag utføres av miljømyndighetene og returselskapene. Myndighetenes frigjorte ressurser vil måtte benyttes til å utføre nye oppgaver som er pålagt gjennom direktivet (se kap. 2.2). Den reelle merkostnaden ved omleggingen vil likevel være mindre enn an-

slaget over, og anslås til i overkant av 2 millioner det første året og i underkant av 1 million kroner de påfølgende år.

For dette beløpet vil man få et kvalitetsmessig betydelig bedre oppfølgingssystem som tilfredsstiller kravene i direktivet i forhold til rapportering og som sikrer etterlevelse av bestemmelsene ved at antall gratispassasjerer blir kraftig redusert. Retursystemene hadde i 2002 en samlet kostnad på 280 millioner kroner. Sett i forhold til dette er denne merkostnaden relativt ubetydelig. Gratispassasjerene kostet de etablerte retursystemene rundt 40 millioner kroner i form av tapt innbetaling. Det er derfor åpenbart at de etablerte retursystemene vil komme positivt ut av den foreslåtte omleggingen.

9.2 Nytte

Som beskrevet over så vil ikke direktivet kreve at vi samler inn nye avfallstyper eller en større andel av avfallet. Vi forventer derfor ikke noen betydelig miljønytte knyttet til implementering av direktivet. Vi vil imidlertid kunne oppnå en viss miljønytte ved at det blir lagt opp til en strengere kontroll med disponeringen av avfallet og at systemet legger til rette for å øke returandelen på sikt.

Vi legger opp til at det samlet benyttes noe mer ressurser på å administrere ordningen. Dette innebærer at vi vil få et betydelig bedre system som sikrer at de aller fleste importører og produsenter av EE-produkter følger opp forskriften og at antall gratispassasjerer dermed bli kraftig redusert. Det store omfanget av gratispassasjerer, som har overlatt kostnadene til de aktørene som lojalt har fulgt opp dagens regelverk, har vært en belastning for det eksisterende systemet, og gitt en vesentlig risiko for at systemet kan bryte sammen slik at EE-avfall *ikke* får den nødvendige behandlingen. Denne risikoen elimineres langt på veg. Samlet sett er SFT derfor av den oppfatning av nytten av den foreslåtte omleggingen er klart større enn kostnaden.

9.3 Fordelingsvirkninger

Som beskrevet over vil implementeringen av direktivet medføre relativt ubetydelige samfunnsøkonomiske kostnader. Forslaget innebærer imidlertid en viss omfordeling av kostnadene mellom enkelte aktører.

Forslaget forventes å bidra til å redusere antall gratispassasjerer. Dette vil medføre at flere deltar i de etablerte returselskapene og at det kan bli etablert nye retursystemer. Dette vil medføre at kostnadene for den enkelte deltaker i dagens retursystemer blir redusert og at de som i dag ikke har hatt kostnader må bære sin del av kostnadene. En slik fordelingsvirkning er etter SFTs oppfatning udelt positiv.

Oppgaver som fram til i dag har vært tillagt SFT, og som SFT ikke har hatt tilstrekkelig med ressurser til å gjennomføre på en fullt ut tilfredsstillende måte, vil nå bli overført til en sertifiseringsordning og til et produsentregister. Disse er tenkt finansiert av bransjen. Etter SFTs oppfatning er dette i tråd med prinsippet om produsentansvar og om at forurenser skal betale. Dette er også en viktig forutsetning for at vi skal få redusert antall gratispassasjerer.

En reduksjon i antall gratispassasjerer vil, som nevnt over, komme retursystemene til gode. De som må bære kostnadene vil derfor være de som får hoveddelen av nytten. Nytten for retursystemene vil etter vår oppfatning bli klart større enn den anslåtte kostnaden. En overføring av disse kostnadene fra det offentlig til bransjen vil derfor etter vår oppfatning være en fordelingsvirkning som er ønsket.

VEDLEGG 1 Forslag til ny EE-forskrift

Forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter

Fastsatt av Miljøverndepartementet (dato____) med hjemmel i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 33, 49, 52a), 63 og 81 jf. kgl. res av 8. juli 1983 og 11. juni 1993 nr. 785 jf. EØS avtalen vedlegg XX, nr...(Europaparlaments – rådsdirektiv 2002/96/EC om elektrisk og elektronisk avfall.

Kapittel 1 – Innledende bestemmelser

§ 1-1 Virkeområde

Denne forskriften regulerer mottak, innsamling, gjenvinning og annen behandling av kasserte elektriske og elektroniske produkter (EE-produkter)

Forskriften omfatter ikke løse batterier. Batterier skal i denne forskrift forstås som en elektrisk energikilde som består av en eller flere celler hvor elektrisitet utvikles ved direkte overføring av kjemisk energi.

Forskriften omfatter ikke EE-produkter som er fastmontert i

- innretninger som regnes som kjøretøyer i henhold til veitrafikkloven av 18. juni 1965 nr. 4,
- rullende materiell som skal godkjennes av Samferdselsdepartementet etter lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporveg, tunnelbane og forstadsbane m.m. av 11. juni 1993 nr. 100 § 5 eller
- innretninger som regnes som småbåt eller fritidsbåt i samsvar med definisjonen i lov om fritids- og småbåter av 26. juni 1998 § 1.

Forskriften omfatter ikke EE-produkter som er fastmontert i innretninger som kan registreres i følgende registre:

- Luftfartøyregisteret etter lov om luftfart av 11. juni 1993 nr. 101
- Skipsregisteret etter lov om sjøfarten av 24. juni 1994 nr. 39
- Norsk internasjonalt skipsregister etter lov om norsk internasjonalt skipsregister av 12. juni 1987 nr. 48
- Petroleumsregisteret etter lov om petroleumsvirksomhet av 29. november 1996 nr. 72

§ 1-2 Formål

Formålet med forskriften er å redusere de miljøproblemer EE-produkter forårsaker når de ender som avfall. Dette skal skje gjennom separat innsamling, utsortering og behandling av materialer og komponenter som er farlig avfall, og høy grad av gjenvinning av øvrige deler av avfallet. Forskriften skal sikre at slikt avfall gjenvinnes der det etter en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn og økonomiske forhold er berettiget.

§ 1-3 Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *EE-produkter*; produkter som er avhengige av elektrisk strøm eller elektromagnetiske felt for korrekt funksjon, samt utrustning for generering, overføring, fordeling og måling av disse strømmen og felt, herunder omfattes de deler som er nødvendige for avkjøling, oppvarming, beskyttelse m.m. av de elektriske eller elektroniske delene. Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger avgjør i tvilstilfelle hvilke produkter som skal anses som EE-produkter.
- b) *EE-avfall*; kasserte EE-produkter.
- c) *husholdningsavfall*; avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende jf. forurensningsloven § 27
- d) *næringsavfall*; avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner jf. forurensningsloven § 27.
- e) *gjenvinning*; nyttiggjøring av EE-avfall i form av ombruk, materialgjenvinning eller energiutnyttelse.
- f) *forhandler*; enhver som ervervsmessig omsetter nye eller brukte EE-produkter. Dette omfatter også all omsetning av EE-produkt utenfor fast forretningssted, herunder postordresalg og netthandel.
- g) *produsent*; enhver som ervervsmessig importerer eller i Norge produserer EE-produkter til det norske markedet.
- h) *godkjent behandlingsanlegg*; anlegg for behandling av EE-avfall som har nødvendig tillatelse etter lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall § 29, jf. § 11 og § 16, eller forskrift om farlig avfall av 20. desember 2002 nr. 1817 § 6, eller tilsvarende tillatelse fra andre lands myndigheter.
- i) *retursystem*; en virksomhet som påtar seg å oppfylle plikter etter denne forskrift for en eller flere produsenter. Retursystem må være sertifisert jf. § 5-1.
- j) *kollektivt finansiert retursystem*; retursystem der en eller flere produsenter finansierer avfallshåndtering i forhold til sin markedsandel av EE-produkter og mengde oppstått EE-avfall samme år.
- k) *individuell finansiert retursystem*; retursystem der en eller flere produsenter finansierer avfallshåndtering av sine egne produkter.
- l) *sertifikat*; dokument utstedt av et sertifiseringsorgan som stadfester at et retursystem oppfyller krav gitt i denne forskriften, eller i medhold av denne forskriften.
- m) *Sertifiseringsorgan*: virksomhet som tilbyr sertifisering av retursystem og som oppfyller kriteriene i vedlegg 2

Kapittel 2 – Plikter for forhandler

§ 2-1 *Plikt til å ta imot EE-avfall*

Forhandler skal ta EE-avfall som er husholdningsavfall vederlagsfritt i retur i butikklokale eller på tilsvarende sted i umiddelbar nærhet av dette. Forhandler skal også ta imot EE-avfall som er næringsavfall vederlagsfritt ved nykjøp av tilsvarende mengde EE-produkter.

Mottaksplikten er begrenset til tilsvarende produkter som forhandleren omsetter eller tidligere har omsatt, men er ikke begrenset til merke eller fabrikat. Med tilsvarende produkter menes produkter som tilhører samme produktspekter og har samme funksjon som de som selges på innleveringstidspunktet. Mottaksplikten gjelder uavhengig av salgsvolum eller salgsperiode, og i ett år etter at siste tilsvarende EE-produkt er solgt.

Dersom EE-produkter omsettes og/eller leveres utenfor butikklokale, herunder ved postordresalg og netthandel, skal forhandler etablere et system for forsendelse og mottak av tilsvarende mengde EE-avfall til forhandler. Forhandler kan ta seg betalt for forsendelse av EE-avfall, men prisen må ikke overstige det beløp forhandler krever ved forsendelse av tilsvarende mengde solgte EE-produkter.

§ 2-2 *Plikt til å sørge for sortering, oppbevaring og videresending av EE-avfall*

Forhandler skal sørge for at EE-avfall som er mottatt sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Forhandler skal oppbevare mottatt EE-avfall til det blir hentet av sertifisert retursystem jf. § 5-1. Dersom EE-avfallet ikke blir hentet, skal forhandler selv ta kontakt med et retursystem for å organisere henting. Retursystem kan kreve at forhandler transporterer EE-avfall for overlevering på egnet sted i rimelig avstand fra det sted der forhandler mottar avfallet.

§ 2-3 *Plikt til å informere*

Forhandler skal informere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at det tas i mot vederlagsfritt. Det skal informeres gjennom oppslag i alle butikklokaler, fremvisnings- og utstillingslokaler, på midlertidige utsalgssteder og i alt salg- og informasjonsmateriell som publiseres i tilknytning til salgsvirksomheten, både i elektroniske og papirbaserte medier. Teksten skal være iøynefallende, lett lesbar og skille seg ut fra øvrig informasjon.

Kapittel 3 – Plikter for kommunen

§ 3-1 *Plikt til å ta imot EE-avfall*

Kommunen skal sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud om mottak av EE-avfall. Kommunen skal vederlagsfritt ta i mot husholdningsavfall. Kommunen skal også ta imot EE-avfall som er næringsavfall, men kan kreve vederlag for dette.

§ 3-2 *Plikt til å sørge for sortering, oppbevaring og videresending av EE-avfall*

Kommunen skal sørge for at EE-avfall sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Kommunen skal oppbevare mottatt EE-avfall til det blir hentet av sertifisert retursystem jf. § 5-1. Dersom EE-avfallet ikke blir hentet, skal kommunen selv ta kontakt med et retursystem for å organisere henting. Retursystem kan kreve at kommunen transporterer EE-avfall for overlevering på egnet sted i rimelig avstand fra det punkt der kommunen mottar avfallet.

§ 3-3 *Plikt til å informere*

Kommunen skal informere husstander og bedrifter om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at den tar imot EE-avfall.

Kapittel 4 – Plikter for produsent

§ 4-1 *Krav om medlemskap i retursystem*

Produsent skal finansiere innsamling, sortering, ombruk, gjenvinning, disponering og annen behandling av EE-avfall gjennom medlemskap i et kollektivt eller individuelt finansiert retursystem som er sertifisert, jf. § 5-1. Som medlemskap regnes at produsenten inngår avtale om kjøp av tjenester fra et sertifisert retursystem eller at produsenten selv driver et sertifisert retursystem.

Medlemskapet skal dekke de kategorier EE-produkter som produsenten importerer eller produserer i Norge, jf. vedlegg 1.

Plikten til å være medlem i sertifisert retursystem gjelder uavhengig av om EE-produktet skal inngå som komponent i et større produkt, eller om EE-produktet har en eller flere komponenter som er EE-produkt. I slike tilfelle skal retursystem til sammen sørge for at forpliktelsene knyttet til hele EE-produktet blir dekket.

§ 4-2 *Krav ved omsetning av EE-produkter til utlandet*

Ved ervervsmessig omsetning til andre EØS-land, skal forhandler rapportere mengder og typer EE-produkter til Produsentregisteret jf. § 6-1, såfremt slik rapportering ikke ivaretas av retursystem etter § 5-7. Vareverdien av EE-produkter skal rapporteres fordelt på mottakerland og kategoriene i vedlegg 1.

Dersom EE – produkter ervervsmessig omsettes til private husholdninger i andre EØS-land ved hjelp av postordresalg, netthandel eller tilsvarende, skal forhandler sikre at mottakerlandets krav om finansiering av innsamling, gjenvinning og annen behandling av produktene når de ender som avfall, blir overholdt.

§ 4-3 *Plikt til å informere*

Produsent skal i alt sitt salgs- og informasjonsmateriell og for øvrig der det er hensiktsmessig, informerer om at EE-avfall ikke skal kastes sammen annet avfall. Det må

fremgå hvor de aktuelle EE-produktene bør leveres ved kassering, og at de inngår i et system for retur og gjenvinning.

Kapittel 5 – Plikter for retursystem

§ 5-1 *Krav om sertifisering av retursystem*

Retursystem skal være sertifisert av et sertifiseringsorgan. For oppfyllelse av §§ 5-2 til 5-9 fastsetter Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger nærmere kriterier for sertifisering i vedlegg 2.

Sertifiseringsorgan treffer vedtak om sertifisering i henhold til reglene i vedlegg 2. Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger fastsetter krav til sertifiseringsorganene og nærmere regler for sertifisering i vedlegg 2.

Retursystemet skal dekke alle kostnader i forbindelse med sertifisering og årlig gjennomgang.

Sertifiseringsorganet skal sende melding til Produsentregisteret jf. § 6-1 straks sertifikat er gitt eller trukket tilbake.

§ 5-2 *Kollektivt finansierte retursystemers plikt til henting og mottak av EE-avfall*

Kollektivt finansierte retursystemer skal

- a) sørge for vederlagsfri henting av EE-avfall fra forhandlere og kommuner, og i nødvendig utstrekning ta kontakt med kommuner og forhandlere for å organisere henting,
- b) ta imot EE-avfall vederlagsfritt fra virksomheter som driver innsamling av avfall forutsatt at EE-avfallet sorteres, oppbevares og videresendes på en forsvarlig måte slik at det er egnet for videre håndtering i tråd med reglene i § 5-6,
- c) hente og motta EE-avfall i tilsvarende geografiske områder av landet hvor medlemmenes EE-produkter blir eller tidligere har blitt omsatt eller levert, uavhengig av de kasserte produktenes merke eller fabrikat og
- d) sørge for at innsamlet EE-avfall blir behandlet i samsvar med pliktene i § 5-6

Retursystemet skal hente og motta en andel av totalt innsamlet mengde EE-avfall som tilsvarer medlemmenes andel av total varetilførsel i det samme geografiske området. Produsentregisteret beregner varetilførselen jf. § 6-1 d). Hente- og mottaksplikten gjelder for hver produktgruppe, jf. vedlegg 1.

Retursystem kan kreve at forhandlere, kommuner og avfallsinnsamlere transporterer EE-avfall for overlevering på egnet sted i rimelig avstand fra det punkt der avfallet ble mottatt.

§ 5-3 *Individuelt finansierte retursystemers plikt til å sikre innsamling av EE-avfall*

Individuelt finansierte retursystemer har ansvar for EE-produkter som hvert av medlemmene har produsert i Norge eller importert etter at vedkommende produsent ble medlem i retursystemet. Ansvarer gjelder til disse EE-produktene blir kassert eller eksportert, og uavhengig av om produsenten fortsatt er medlem i retursystemet.

Retursystemet må etablere og drive innsamlingsordninger som gjør det overveiende sannsynlig at de EE-produktene systemet har ansvar for, returneres til retursystemet ved kassering.

Det individuelt finansierte retursystemet kan ikke kreve at forhandlere eller kommuner sorterer ut og/eller overleverer kasserte EE-produkter av et bestemt merke eller fabrikat til retursystemet. Retursystemet kan heller ikke basere sannsynliggjøringen etter annet ledd på slik utsortering og/eller overlevering.

§ 5-4 *Individuelt finansierte retursystemers plikt til å avsette en finansiell garanti*

Individuelt finansierte retursystemer skal sikre at det for hvert EE-produkt som medlemmene produserer i Norge eller importerer, stilles en finansiell garanti som er tilstrekkelig for at pliktene etter § 5-6 kan oppfylles på det tidspunkt EE-produktet kasseres. Materialverdi kan ikke medregnes.

Retursystemet skal beregne nødvendig garantibeløp for medlemmet. Innbetaling av garanti skal skje til et fond som bestyres av Produsentregisteret jf. § 6-1 h).

Produsentregisteret tilbakebetaler finansiell garanti til retursystemet på det tidspunkt EE-produktet er identifisert som kassert, eller når en på forhånd beregnet og fastsatt levetid er utløpt. Når individuelt finansierte retursystemer får tilbakebetalt finansiell garanti, skal hele beløpet disponeres til formål omfattet av § 5-6.

Dersom det individuelt finansierte retursystemet ikke lenger eksisterer på tidspunktet for tilbakebetaling, skal Produsentregisteret utbetale garantibeløpet til alle sertifiserte kollektivt finansierte retursystem som på dette tidspunktet omfatter tilsvarende produkter. Beløpet fordeles etter den markedsandel hvert av de kollektivt finansierte retursystemene representerer.

§ 5-5 *Individuelt finansierte retursystemers plikt til å delta i finansiering av kollektive retursystemer*

Individuelt finansierte retursystemer skal delta i finansiering av kollektivt finansierte retursystemer for å dekke kostnader knyttet til avfall fra EE-produkter som er produsert i Norge eller importert før hvert av medlemmene sluttet seg til systemet, samt kostnader for alt EE-avfall som det ikke er mulig å knytte til en eksisterende produsent.

Retursystemet skal beregne den kollektive forpliktelsen ut fra antatt gjennomsnittlig levetid for hvert av de aktuelle produktene.

§ 5-6 *Plikt til å sørge for sortering, transport, ombruk, gjenvinning og annen forsvarlig behandling av EE-avfall*

Retursystem skal sørge for at

- a) EE-avfall transporteres, behandles og disponeres av aktører som har de nødvendige tillatelser og for øvrig i tråd med gjeldende regelverk
- b) materialer og komponenter i EE-avfallet som er farlig avfall i henhold til forskrift om farlig avfall av 20. desember 2002 nr. 1817 sorteres ut og håndteres i godkjent behandlingsanlegg,
- c) øvrige materialer og komponenter i avfallet ombrukes og gjenvinnes der dette ut i fra en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn og økonomiske forhold er

berettiget. Dette skal skje med utgangspunkt i de beste tilgjengelige teknikker for behandling og gjenvinning, og slik at ombruk av komplette EE-produkter prioriteres,

- d) behandlingen av EE-avfallet minst omfatter uttak av alle væsker og for øvrig selektiv behandling og lagring i samsvar med vedlegg 2
- e) gjenvinningsmål i vedlegg 2 oppfylles, og at det holdes regnskap over mengder og typer EE-avfall inn og ut av behandlingsanlegg, samt fordeling på videre disponering, og at disse dataene rapporteres til retursystemet,
- f) alle deres oppdragstakere oppfyller kravene i denne bestemmelsen, og at dette vil kunne stadfestes av et sertifiseringsorgan.

§ 5-7 *Plikt til å rapportere*

Retursystemet skal straks melde til Produsentregisteret jf. § 6-1 om hvilke produsenter som melder seg inn eller ut, samt hvilke av kategoriene EE-produkter i vedlegg 1, inn- eller utmeldingen omfatter.

Retursystem skal årlig rapportere til Produsentregisteret jf. § 6-1. Rapporten skal minst omfatte:

- a) samlede mengder EE-avfall som er innsamlet, behandlet og sendt til ulike typer disponering, fordelt på behandlingsmåte og kategoriene i vedlegg 1,
- b) hvilke behandlingsanlegg som er benyttet, hvilke mengder og typer EE-avfall som er behandlet og i hvilket land behandlingen har skjedd og
- c) medlemmenes samlede import, eksport og innenlands produksjon av EE-produkter fordelt på kategoriene i vedlegg 1. Ved eksport skal fordeling på mottakerland oppgis.

§ 5-8 *Plikt til å informere*

Retursystem skal informere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen annet avfall. Det må fremgå hvor de aktuelle EE-produktene skal leveres ved kassering, og at de inngår i et system for retur og gjenvinning.

§ 5-9 *Plikt til å dekke kostnader ved drift av Produsentregisteret*

Retursystem skal dekke kostnader knyttet til drift av Produsentregisteret jf § 6-1, med en andel tilsvarende medlemmenes andel av total varetilførsel for alle EE-produkter. Individuelt finansierte retursystemer skal i tillegg dekke Produsentregisterets administrative kostnader forbundet med finansiell garanti etter § 5-4.

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger fastsetter årlig ramme for Produsentregisterets kostnader, og kan gi nærmere bestemmelser om innbetalingen.

Kapittel 6 – Produsentregister

§ 6-1 *Produsentregister*

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger etablerer et register som skal omfatte alle produsenter av EE-produkter. Produsentregisteret skal

- a) motta og sammenstille data fra retursystem om hvilke produsenter som er medlem, om produsentenes import, eksport og innenlands produksjon av EE-produkter fordelt på kategoriene i vedlegg 1, samt utarbeide oversikt over mot-takerland ved eksport,
- b) motta og sammenstille data fra retursystemene om EE-avfall som er innsamlet, behandlet og sendt til ulike typer disponering, fordelt på kategoriene i vedlegg 1, hvilke behandlingsanlegg som er benyttet, hvilke mengder og typer EE-avfall som er behandlet og i hvilket land behandlingen har skjedd,
- c) på forespørsel gi andre EØS-lands myndigheter data om eksport av EE-produkter og EE-avfall fra Norge,
- d) beregne den samlede varetilførselen i Norge, fordelt på kategoriene i vedlegg 1. Med varetilførsel menes ervervsmessig omsetning og annen forsyning av EE-produkter til det norske markedet. Varetilførselen beregnes som importert og produsert vektmengde, fratrasket eksportert vektmengde EE-produkter. Ved beregning av varetilførselen skal det gjøres fratrekk for den del som dekkes av individuelt finansierte retursystemer,
- e) veilede om den enkelte produsents forpliktelser som må oppfylles gjennom medlemskap i retursystem, herunder opplyse om hvilke retursystemer som er sertifisert for å dekke aktuelle EE-produkter,
- f) informere produsent dersom sertifisering av retursystem der produsenten er medlem, trekkes tilbake
- g) innhente relevante data fra andre etater for å identifisere produsenter som ikke oppfyller sine forpliktelser etter §§ 4-1 og 4-2, og orientere disse produsentene om deres forpliktelser,
- h) bestyre finansiell garanti for individuelt finansierte retursystemer jf § 5-4,
- i) bare gi opplysninger i samsvar med reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven,
- j) opptre nøytralt i forholdet mellom konkurrerende retursystemer.

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger kan fastsette nærmere krav til oppfyllelse av bestemmelsen bokstav a) til j).

Kapittel 7 – Avsluttende bestemmelser

§ 7-1 *Forholdet til forskrift om farlig avfall*

Forhandlere, kommuner og retursystem som mottar eller henter EE-avfall i henhold til sine plikter etter denne forskrift trenger ikke tillatelse etter forskrift om farlig avfall av 20. desember 2002 nr. 1817 § 6 for mottak, oppbevaring og transport av EE-avfall som er farlig avfall eller som inneholder materialer og komponenter som er farlig avfall.

§ 7-2 Merking og utfasing av komponenter

Bestemmelser om merking og utfasing av komponenter er inntatt i forskrift XX__ om begrensninger i bruk m.v. av enkelte farlige kjemikalier §§ 3-W til § 3-Y.

§ 7-3 Opplysningsplikt

For å kontrollere og sikre gjennomføringen av bestemmelsene i denne forskriften, kan fylkesmannen, Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger gi pålegg om opplysninger i medhold av forurensningsloven § 49.

§ 7-4 Tilsyn og unntak

Fylkesmannen fører tilsyn med at pliktene for forhandlere og kommuner i forskriftens kapittel 2 og 3 overholdes. Statens forurensningstilsyn fører for øvrig tilsyn med at denne forskriften og vedtak truffet i medhold av forskriften følges.

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger kan i særlige tilfeller ved enkeltvedtak eller forskrift gjøre unntak fra forskriften så fremt det ikke strider mot folkerettslige forpliktelser.

§ 7-5 Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak i medhold av forskriften blir overholdt, kan Fylkesmannen, Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, treffe vedtak om tvangsmulkt i medhold av forurensningsloven § 73.

§ 7-6 Klage

Vedtak truffet av Statens forurensningstilsyn i medhold av denne forskriften kan påklages til Miljøverndepartementet.

Vedtak truffet av fylkesmannen i medhold av denne forskriften kan påklages til Statens forurensningstilsyn.

§ 7-7 Straff

Ved overtredelse av denne forskriften eller vedtak truffet i medhold av forskriften kommer forurensningsloven § 79 til anvendelse, dersom forholdet ikke omfattes av strengere straffebestemmelser.

§ 7-8 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Denne forskrift trer i kraft 13. august 2005. Fra samme dato oppheves forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter av 16. mars 1998 nr. 197.

Retursystemer og produsenter med egne returordninger som er i drift før 13.8.2005 må innen 1.1.2006 sertifiseres som retursystem etter § 5-1 for å kunne drive videre.

Forskriften omfatter kasserte KFK-holdige kuldemøbler fra 1.1.2007. Forskrift om håndtering av KFK-holdige kuldemøbler av 10. desember 1996 nr. 1310 oppheves fra 1.1.2007.

VEDLEGG 1: Produktgrupper

1.	Store husholdningsapparater
2.	Små husholdningsapparater
3.	It- og teleudstyr
4.	Forbrukerudstyr
5.	Belysningsudstyr
6.	Elektrisk og elektronisk værktøy
7.	Leketøy og fritids- og sportsutstyr
8.	Medisinsk utstyr
9.	Overvåknings- og reguleringsinstrumenter
10.	Salgsautomater
11.	Kabler og ledninger
12.	Elektroteknisk utstyr
13.	Storhusholdningsutstyr

VEDLEGG 2: Sertifisering av retursystemer

Grunnet manglende avklaringer fra EU-kommisjonen i forhold til direktivets vedlegg, er det ikke mulig å høre et vedlegg 2 sammen med forskriften. SFT vil derfor be om å få delegert myndighet til å fastsette eget vedlegg om disse forholdene, og det vil tre i kraft samtidig med forskriften. Her skisseres hovedinnhold i vedlegget.

1. Krav til sertifiseringsorganer

Sertifiseringsorgan skal

- a) være akkreditert som miljøkontrollør etter forurensningsloven § 52c. (EMAS-ordningen), eller inneha tilsvarende akkreditering fra andre lands myndigheter,
- b) benytte personell som har tilstrekkelig kjennskap til Forurensningsloven, avfallsforskriften og annet relevant regelverk.
- c) beherske norsk språk skriftlig og muntlig,
- d) sende melding til Statens Forurensningstilsyn (SFT) første gang de foretar sertifisering av returselskap,
- e) la SFT delta i revisjoner, møter eller andre aktiviteter som er relevante i forhold til tilsynets gjøremål etter denne forskrift
- f) på forlangende utlevere relevant dokumentasjon til SFT
- g) inntil 2 ganger pr. år delta på møter hos SFT i Oslo for å utveksle informasjon og erfaringer. Sertifiseringsorganet må dekke sine egne kostnader i forbindelse med møtene hos SFT

2. Kriterier for sertifisering av returselskaper

Må utformes etter at nødvendige vedtak i EU foreligger.

Dette punktet vil omfatte direktivets vedlegg II og III, samt gjenvinningsmål m.m. i direktivets artikkel 6 og 7

3. Regler for sertifisering

Retursystemer sertifiseres for fire år av gangen. Før sertifisering kan skje, må retursystemet legge frem en forpliktende plan som viser hvordan gjeldende kriterier vil bli oppfylt i kommende fireårsperiode. Retursystem skal fortløpende sikre og dokumentere at gjeldende kriterier er oppfylt.

Hvert år skal retursystemet la sertifiseringsorganet gjennomgå systemets virksomhet for å kontrollere om gjeldende kriterier er oppfylt. Dersom sertifiseringsorganet finner vesentlige avvik fra dette, og avvikene ikke er rettet innen tre måneder etter gjennomgangen, skal sertifiseringsorganet trekke sertifikatet tilbake.

VEDLEGG 2 Forslag til ny bransjeavtale

Som omtalt i kap. 8.1 har vi skissert følgende forslag til revidert bransjeavtale for EE-avfall. har, på uformelt nivå vært diskutert med representanter for returselskapene og deres eiere. EE-bransjens avtaleparter, navn m.m. føres inn senere.

FORSLAG TIL AVTALE OM REDUKSJON, INNSAMLING OG BEHANDLING AV AVFALL FRA ELEKTRISKE OG ELEKTRONISKE PRODUKTER

Den ... er det mellom

Miljøverndepartementet

og

...

(heretter kalt «Hvitevarebransjen»),

...

(heretter kalt «Elektronikkbransjen»),

...

(heretter kalt «Næringssektorbansjen»),

heretter samlet kalt «EE-bransjen»

inngått slik avtale om reduksjon, innsamling og behandling av avfall fra elektriske og elektroniske produkter:

§ 1 FORMÅL

Avtalens formål er å forebygge og redusere miljøproblemene forårsaket av avfall fra elektriske og elektroniske produkter. Avtalen skal sikre en mest mulig effektiv gjennomføring av **forskrift om kasserte elektriske og elektroniske produkter av ...** (heretter kalt «EE-forskriften»).

§ 2 DEFINISJONER

Begreper brukt i denne avtalen skal ha samme betydning som angitt i EE-forskriften § 3 og forskrift om **farlig avfall av 20. desember 2002**. Videre menes i denne avtalen med:

EE-hvitevareavfall - avfall fra EE-produkter med varenummer i henhold til tolltariffen som inngår i kategoriene 1, 2 og 15 i rapport fra Hjellnes COWI AS: Elektrisk og elektronisk avfall, omsetningstall, avfallsmengder og håndtering, mars 1996.

EE-elektronikkavfall - avfall fra EE-produkter med varenummer i henhold til tolltariffen som inngår i kategoriene 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14 og 17, samt batterier i kategori 16 som omfattes av EE-forskriften, i rapport fra Hjellnes COWI AS: Elektrisk og elektronisk avfall, omsetningstall, avfallsmengder og håndtering, mars 1996.

EE-næringselektroavfall - avfall fra EE-produkter med varenummer i henhold til tolltariffen som inngår i kategoriene 4, 7, 8, 10, 12 og 18 i rapport fra Hjellnes COWI AS: Elektrisk og elektronisk avfall, omsetningstall, avfallsmengder og håndtering, mars 1996.

§ 3 FORPLIKTELSE FOR EE-BRANSJEN

§ 3.1 **Drift** av system for innsamling og behandling av EE-avfall

Hvitevarebransjen, Elektronikkbransjen og Næringselektrobransjen skal sørge for at det **til enhver tid** er i drift landsomfattende systemer som sikrer innsamling og miljømessig forsvarlig behandling av henholdsvis EE-hvitevareavfall, EE-elektronikkavfall og EE-næringselektroavfall.

EE-bransjen skal tilstrebe å finne de løsningene for innsamling og behandling av EE-avfall som totalt sett gir de ønskede miljømessige løsningene til lavest mulig kostnad. EE-bransjen skal tilstrebe mest mulig konkurranse i alle ledd i gjennomføringen av innsamlings- og behandlingssystemene.

Enhver produsent og/eller importør av EE-produkter skal ha adgang til deltakelse i de innsamlings- og behandlingssystemer EE-bransjen etablerer i henhold til denne avtalen.

EE-bransjen kan opprette ett eller flere returselskaper som på vegne av EE-bransjen skal sørge for innsamling og behandling av EE-avfall. Det skal ikke utbetales utbytte på aksjene i et slikt returselskap.

Virksomheter eller personer som primært driver innsamling og/eller behandling av EE-avfall kan ikke være eiere av, eller være representert i styrende organer i et slikt returselskap. Kravet skal nedfelles som ufravikelig krav i returselskapets vedtekter og/eller aksjonæravtale.

§ 3.2 **Innsamling og behandling av EE-avfall**

Hvitevarebransjen, Elektronikkbransjen og Næringselektrobransjen skal sørge for at minst 80 % av henholdsvis EE-hvitevareavfallet, EE-elektronikkavfallet og EE-næringselektroavfallet målt i vekt årlig samles inn via separate innsamlingsløsninger.

Hvitevarebransjen, Elektronikkbransjen og Næringselektrobransjen skal sørge for at materialene og komponentene i henholdsvis EE-hvitevareavfallet, EE-elektronikkavfallet og EE-næringselektroavfallet behandles i samsvar med kravene i EE-forskriften.

§ 3.3 Forebyggelse av miljøproblemer knyttet til, og reduksjon av, avfall fra elektriske og elektroniske produkter

EE-bransjen skal arbeide for at det gjennomføres avfallsreducerende tiltak for EE-produkter, herunder arbeide for å redusere bruken av helse- og miljøfarlige kjemikalier i produktene.

§ 3.4 Samordning av EE-bransjens aktiviteter

EE-bransjen skal, så langt det er hensiktsmessig, sørge for samordning av sine aktiviteter for å sikre en effektiv og god oppfyllelse av forpliktelsene i denne avtalen. Herunder skal EE-bransjen

- bidra til at alt EE-avfall som omfattes av EE-forskriften omfattes av denne avtalen. Ved tvil om hvorvidt en bestemt type avfall skal regnes som EE-hvitevareavfall, EE-elektronikkavfall eller EE-næringsavfall, skal EE-bransjen sørge for at avfallet omfattes av en av kategoriene
- samordne sin informasjon til forbrukere, forhandlere og kommuner i henhold til forpliktelsene i EE-forskriften
- samordne sine aktiviteter slik at de innsamlings- og behandlingssystemer som etableres i henhold til denne avtalen blir så enkle som mulige for forbrukere, kommuner og forhandlere av EE-produkter å forholde seg til, samtidig som de gir de ønskede miljømessige løsningene til lavest mulig kostnad.

§ 4 TILTAK FRA MILJØVERNDEPARTEMENTET

Miljøverndepartementet vil bidra til å legge forholdene til rette slik at innsamling og gjenvinning av EE-avfall kan skje mest mulig effektivt.

Miljøverndepartementet vil bidra til å legge forholdene til rette for en effektiv kontroll med at bestemmelsene i EE-forskriften overholdes.

Miljøverndepartementet vil, i samarbeide med EE-bransjen, gjennomføre informasjonstiltak for å bidra til innsamling og gjenvinning av EE-avfall.

§ 5 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Senest 10 år etter inngåelse av denne avtalen, skal partene evaluere gjennomføringen av forpliktelsene i denne avtalen og vurdere behovet for revisjon.

Denne avtalen utelukker ingen fra å samle inn eller gjenvinne EE-avfall, eller fra å organisere systemer for innsamling og gjenvinning av slikt avfall.

Vesentlige endringer i rammebetingelsene for denne avtalen av økonomisk, politisk, markedsmessig eller miljømessig karakter, gir grunnlag for reforhandling av avtalen eller deler av denne.

Avtalen gjelder inntil den blir brakt til opphør av noen av partene eller av partene i fellesskap.

Denne avtalen inngås med forbehold om mulige endringer i rammebetingelsene for kasserte elektriske og elektroniske produkter som følge av vedtak i Stortinget eller som følge av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Denne avtalen er undertegnet i 2 -to- likelydende eksemplarer, ett til hver av partene.

Oslo ...

For Miljøverndepartementet:

For EE-bransjen:

NN

...

VEDLEGG 3 Forslag til implementering av krav i WEEE-direktivet i produktregelverket

§ 3-X omfatter implementering av RoHS-direktivet der seks typer stoffer forbys i nye EE-produkter. Denne implementeringen er det gjort rede for i separat konsekvensutredning, og omtales ikke nærmere her

Utkast til forskrift om endring av forskrift 20. desember 2002 nr. 1823 om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier

Fastsatt av Miljøverndepartementet XXXX med hjemmel i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4, jf. kgl.res. av 7. september 1990 nr. 730. Jf. EØS-avtalen vedlegg... kap... (direktiv 2002/95/EF).

I

Ny § 3-W, § 3-X og § 3-Y skal lyde:

§ 3-W Elektriske og elektroniske produkter og utstyr (EE-produkter) – definisjoner

Med EE-produkter menes i §§ 3-x og 3-y produkter og utstyr som skal brukes ved en spenning på høyst 1000 volt vekselstrøm eller 1500 volt likestrøm

- som er avhengige av elektriske strømmer eller elektromagnetiske felt for å fungere og som hører inn under følgende produktkategorier:
 - hvitvarer og andre husholdningsapparater
 - IT- og teleutstyr
 - forbrukerutstyr (brunevarer)
 - belysningsutstyr og lyskilder unntatt glødelamper
 - elektrisk og elektronisk verktøy (unntatt stasjonært industriverktøy i stor skala)
 - leketøy og fritids- og sportsutstyr
 - salgs- og pengeautomater
- for generering, overføring, fordeling og måling av elektriske strømmer og elektromagnetiske felt.

Med produsent menes i §§ 3-x og 3-y enhver som ervervsmessig importerer eller eksporterer EE-produkter, eller som under eget varemerke enten produserer og omsetter egne EE-produkter eller omsetter EE-produkter fremstilt av andre leverandører.

§ 3-X Elektriske og elektroniske produkter og utstyr (EE-produkter) – krav til produktene

Fra 1. juli 2006 er det forbudt å produsere EE-produkter som inneholder over 0,01 vektprosent kadmium eller over 0,1 vektprosent bly, kvikksølv, seksverdig krom, polybromerte bifenyler (PBB) og polybromerte difenyletere (PBDE) på andre bruksområder enn de som er oppført i vedlegg X til dette kapittelet. Fra samme dato er det forbudt å importere, eksportere og omsette tilsvarende EE-produkter, dersom de er produsert etter 1. juli 2006. Forbudet gjelder ikke reservedeler til reparasjon av EE-produkter og gjenbruk av EE-produkter som er markedsført før 1. juli 2006.

Produsenter av EE-produkter plikter å arbeide for at produktene konstrueres på en måte som letter avfallsdisponering og nyttiggjøring, særlig ombruk og gjenvinning.

§ 3-Y Elektriske og elektroniske produkter og utstyr (EE-produkter) – merking og informasjon

Produsenter skal merke EE-produkter som gjøres tilgjengelig for omsetning etter den 13. august 2005. Merkingen skal være i samsvar med vedlegg Y til dette kapittelet.

Produsenter skal sørge for at det gis opplysninger om gjenbruk og behandling/demontering for hver enkelt type nytt EE-produkter som plasseres på markedet etter 1.juli 2006. Opplysningene skal gi en beskrivelse av komponenter som i henhold til forskrift..... om kasserte elektriske og elektroniske produkter skal gjenvinnes. Plassering av komponenter som inneholder farlige stoffer skal angis. Opplysningene skal gjøres tilgjengelig for behandlingsvirksomhetene innen ett år etter at produktet er gjort tilgjengelig for omsetning. Opplysningene skal gis i form av manualer eller elektroniske medier (f.eks. cd-rom eller onlinetjenester), og ha det omfang som er nødvendig for en miljømessig forsvarlig behandling av utstyret når det ender som avfall.

Bestemmelser om returordninger og avfallshåndtering av kasserte EE-produkter er inntatt i forskrift..... om kasserte elektriske og elektroniske produkter.

II

Nye vedlegg X og vedlegg Y til kapittel 3 i forskriften skal lyde:

Vedlegg X

Tillatte bruksområder for bly, kvikksølv, kadmium, seksverdig krom, polybromerete bifenyler (PBB) eller polybromerte difenyletere (PBDE) i EE-produkter, jf. § 3-12

Følgende bruksområder er unntatt fra forbudet i § 3-X:

Kvikksølv

<i>Kompakt-lysstofflamper</i>	inntil 5 mg kvikksølv pr. lampe.
<i>Lysstoffrør til alminnelige formål:</i>	
- enkeltfargelysrør (halofosfat)	inntil 10 mg kvikksølv
- fullfargelysrør, trifosfat - normal levetid	inntil 5 mg kvikksølv
- fullfargelysrør, trifosfat - lang levetid	inntil 8 mg kvikksølv
<i>Lysstoffrør til spesielle formål</i>	Ingen begrensning
<i>Andre lamper som ikke er spesielt nevnt over</i>	Ingen begrensning

Bly

Glass i billedrør, elektroniske komponenter og lysstoffrør	Ingen begrensning
<i>Legeringer:</i>	
- stål	inntil 0,35 vektprosent bly
- aluminium	inntil 0,4 vektprosent bly
- kobber	inntil 4 vektprosent bly
- loddemateriale med høyt smeltepunkt (tinn-bly-loddelegeringer med over	

85 vektprosent bly)	
- loddemateriale til servere, lagrings-systemer og array-lagringssystemer	unntak inntil 1.1.2010
- loddemateriale til nettinfrastruktur-utstyr til kobling, signalering, overføring og nettkontroll til telekommunikasjon	
- elektroniske keramikkomponenter (f.eks. piezoelektriske komponenter)	

Kadmium

Overflatebehandling, unntatt bruksområder som er forbudt i henhold til § 2-13 i denne forskrift.

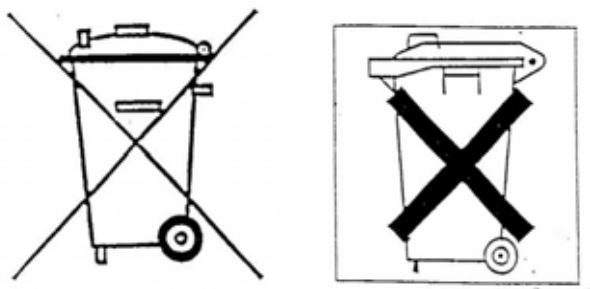
Krom

Seksverdig krom til korrosjonsbeskyttelse av kjølesystem av karbonstål i absorpsjonskjøleskap.

Vedlegg Y **Merking av EE-produkter**

EE-produkter skal merkes for å vise at produktet omfattes av en særskilt innsamlingsordning.

Piktogrammet som angir en særskilt innsamling av elektrisk og elektronisk utstyr, består av en overkrysset avfallsbeholder på hjul, som vist her:

Produktene skal også merkes slik at produsenten lett kan identifiseres og slik at det fremgår at produktet er markedsført etter 13. august 2005.

Merkingen skal som hovedregel framgå på produktet. Emballasjen, bruksanvisningen eller garantibeviset kan merkes, hvis dette unntaksvis er nødvendig på grunn av produktets størrelse eller funksjon.

III

Denne forskrift trer i kraft ----- (før 13. august 2004)

VEDLEGG 4 "Lovspeil" - Oversikt som viser hvordan hver av artiklene i WEEE direktivet er blitt implementert i norsk rett

Som del av implementeringsdokumentasjonen overfor EFTA sitt overvåkingsorgan skal det utarbeides et såkalt "lovspeil" som viser hvordan de ulike artiklene i direktivet er blitt implementert. Hovedtrekkene i et slikt "lovspeil" blir her gjengitt.

Artikkel nr. i direktivet	Henvisning til norsk implementering Dersom ikke annet er angitt, gjelder henvisningen til den foreslåtte EE-forskriften
Art. 1	§ 1-2 og forslag til endring i begrensingsforskriften § 3 – w.
Art. 2	Jf. definisjonen av EE-avfall i § 1-3b)
Art. 3	Definisjonene er i nødvendig grad tatt opp i § 1-3 a) – l).
Art. 4	Ivaretatt gjennom produktkontrollloven av 11. juni 1976 nr. 79.
Art 5 nr. 1	§ 2 – 2, § 3 – 2; § 5 – 6
Art 5 nr. 2	a) §§ 2-1, 3-1 og 5-2. jf. § 4-1 Direktivet henviser til produsenten, mens EE-forskriften henviser til retursystem, for oppfyllelse av plikter etter kap.5 vises det derfor også til § 4-1 for å tydeliggjøre produsentansvaret b) § 2-1 c) § 5-3 jf. § 4-1, § 5 - 2 d) Nødvendige krav finnes i forskrifter til arbeidsmiljøloven, og forskrift om farlig avfall av 20. desember 2002 nr. 1817. Annet ledd: Frivillig bestemmelse – implementering ikke nødvendig
Art. 5 nr. 3	§§ 2-1, 3-1, 5-2 og 5-3 jf. § 4-1
Art. 5 nr. 4	§§ 2-2, 3-2, 5-2, 5-3 og 5-6 jf. § 4-1
Art. 5 nr. 5	Dette er et krav som stilles til medlemsstatene, ikke til borgerne. Det trenger derfor ikke implementeres i lovverket. Norge kan dokumentere innsamling mengder EE-avfall langt ut over kravet i direktivet. Siste ledd er et internt anliggende i EU-systemet.
Art 6 nr. 1	§ 5-6, vedlegg 2
Art. 6 nr. 2	Forurensningsloven §§ 11 og 29, samt aktuelle forskrifter
Art. 6 nr. 3	§ 5-6, vedlegg 2.
Art. 6 nr. 4	Vil i Norge omfattes av vilkår for sertifisering av retursystemer etter § 5-1, herunder kravene i § 5-6 og vedlegg 2. For øvrig gjelder også krav i Forurensningsloven §§ 11 og 29, samt forskrift om saksbehandling etter forurensningsloven.
Art. 6, nr.5	Forskrift om grensekryssende transport av avfall av 30. desember 1994 nr. 1231.
Art. 6 nr. 6	§ 5-1 vil ha denne funksjonen. EMAS-ordningen er for øvrig implementert i Norge gjennom forurensningsloven 52 c).
Art. 7 nr. 1 til 3	Vil inngå som kriterier for sertifisering av retursystem i vedlegg 2, jf. EE-forskriften § 5-1 jf. § 4-1. § 5 – 2 , § 5 – 3 § 5 – 6
Art. 7 nr. 4	Interne anliggender i EU-systemet. Trenger ikke implementeres.
Art. 7 nr. 5	Juridisk implementering ikke nødvendig da kravet ikke retter seg mot borgerne. Ivaretas gjennom bl.a. forskningsrådet, bransjeavtalene og myndighetenes miljøteknologisatsning.
Art. 8 nr. 1	§ 4-1 jf. §§ 5-2 til 5-9
Art. 8 nr. 2	§ 4-1 jf. §§ 5-2 til 5-9, forslag til endring av begrensingsforskriften § 3 – Y. Prislovgivningen.
Art. 8 nr. 3	§ 4 – 1 jf. §§ 5-2 eller 5-5
Art. 8 nr. 4	§§ 4-2, 5-7 og 6-1
Art. 9	Norge skiller ikke mellom krav til husholdnings- og næringsavfall, og artikkelen er oppfylt gjennom §§ 5-1 til 5-9 jf. § 4-1. Vil også tilfredsstille de foreslåtte endringene i Art. 9, jf. kommisjonens forslag av 29.04.2003.
Art. 10 nr. 1	§§ 2-3, 3-3 og 5-8 jf. § 4-1. Bransjeavtalene, LOOP, miljøstatus, retursystemene og miljøinformasjonsloven bidrar også til oppfyllelse her. Begrensingsforskriftens § 3-12 (foreslått ny) inkl. relevante vedlegg.

Artikkel nr. i direktivet	Henvisning til norsk implementering Dersom ikke annet er angitt, gjelder henvisningen til den foreslåtte EE-forskriften
Art. 10 nr. 2	§§ 2-3, 3-3 og 5-8 jf. § 4-1. Bransjeavtalene, LOOP, miljøstatus, retursystemene og miljøinformasjonsloven bidrar også til oppfyllelse her.
Art. 10 nr. 3	Begrensningsforskriftens § 3-12 (foreslått ny) inkl. relevante vedlegg.
Art. 10 nr. 4	Kan- bestemmelse, oppfylt i §§ 2-3, og 5-8 jf. § 4-1.
Art. 11	Begrensningsforskriftens § 3-12 (foreslått ny) inkl. relevante vedlegg.
Art. 12 nr. 1	§ 6-1
Art. 12 nr. 2	§ 6-1 (inneholder formelt sett bare krav til medlemsstaten og trenger ikke implementeres i nasjonalt regelverk).
Art. 13	Implementering i nasjonalt regelvert ikke nødvendig. Norge ivaretar sine forpliktelser gjennom deltakelse i TAC.
Art. 14	Implementering i nasjonalt regelvert ikke nødvendig. Norge ivaretar sine forpliktelser gjennom deltakelse i TAC.
Art. 15	§ 7-6
Art. 16	§§ 5-1 og 7-3, samt vedlegg 2.
Art. 17,nr. 1	§ 7-7. Andre ledd ivaretas gjennom ingressen i EE-forskriften
Art. 17 nr. 2	Ivaretas gjennom EØS-lovverket
Art. 17 nr. 3	Norge har bransjeavtaler, men disse benyttes ikke som direkte implementering av direktivet. Vilårene nevnt i dette punkt gjelder dermed ikke de norske avtalene.
Art. 17 nr. 4 og 5	Ikke relevant for Norge
Art. 18	Ingen implementering nødvendig
Art. 19	Ingen implementering nødvendig
Vedlegg I A og B	Inneholder minimumskrav for hvilke EE-produkter som skal omfattes av nasjonalt regelverk. EE-forskriftens definisjon i § 1-3, inkludert unntakene i § 1-4 dekker alle aktuelle produkter.
Vedlegg II	§ 5-6 og vedlegg 2.
Vedlegg III	§ 5-6 og vedlegg 2.
Vedlegg IV	Forslag til endring av begrensningsforskriften § 3 – Y

VEDLEGG 5 Produsentregisteret – utfyllende informasjon

1. Aktuelle oppgaver

SFT foreslår at følgende oppgaver blir lagt til Produsentregisteret:

1. Løpende oppdatere oversikt over produsenter og importører av EE-produkter
2. Sammenstille informasjon om produksjon, import- og eksportmengder
3. Sammenstille informasjon om innsamlings- og gjenvinningsmengder
4. Forvalte finansiell garanti
5. Beregne markedsandeler for produsentene, og dermed produsenters og returselskapers forpliktelser etter EE-forskriften.
6. Identifisere og informere importører/produsenter som ikke er medlem i sertifisert retursystem
7. Informere bransjen om de forpliktelser som ligger i EE-forskriften
8. Informere bransjen om eksisterende sertifiserte retursystemer
9. Informere bransjen om retursystemer som ikke lenger er sertifisert
10. Om ønskelig kreve inn gebyrer for retursystemene
11. Om ønskelig bistå retursystemene i et system for kostnadsutjamning.

Ad pkt. 1 – 3:

I direktivet blir det angitt at det skal etableres et Produsentregister for å ivareta oppgavene under punktene 1 – 3. Årsaken til dette er at denne informasjonen skal inngå i rapporteringen til EU. Produsentregisterets ansvar på dette området vil kun være å sammenstille informasjon som blir innrapportert fra det enkelte retursystem til en samlet landsdekkende oversikt. Retursystemene er i henhold til forskriften ansvarlig for å innrapportere dataene til Produsentregisteret.

Ad pkt. 4:

I henhold til direktivet skal aktørene stille en finansiell garanti som sikrer finansiering av innsamlingen av produktene når de blir avfall. De kollektivt finansierte retursystemene tilfredsstiller dette kravet på vegne av sine medlemmer. Dette gjelder imidlertid ikke de individuelt finansierte systemene. For å sikre avsetningen ved konkurs, kan retursystemet eller produsentene selv ikke forvalte garantien. Ved å la Produsentregisteret forvalte garantien forenkles forvaltning og utbetaling i de tilfeller der retursystemet og/eller produsenten ikke lenger eksisterer. Individuelle retursystemer må selv dekke administrative kostnader som Produsentregisteret har i tilknytning til finansiell garanti, men disse kostnadene antas å bli svært moderate.

Ad pkt. 5:

Det enkelte retursystem er forpliktet til å ivareta en andel av den totale mengde innsamlet EE-avfall som samsvarer med medlemmenes markedsandel for samme typen produkter. For å kunne beregne markedsandel må aktørene ha informasjon om total omsetning. Denne informasjonen har ikke den enkelte produsent eller retursystem i dag fordi kommersielle aktører (av konkurransemessige hensyn) ikke kan få tilgang til TADs data om konkurrentenes import. EE-forskriften sier i dag at SFT skal gjøre slike beregninger, men i praksis er dette en arbeidsmessig umulighet. Vi foreslår derfor at ansvaret for dette arbeidet legges til Produsentregisteret. Dette burde være uproblematisk i forhold til konkurranseregelverket fordi Produsentregisteret gjennom oppdragsavtale med SFT kan pålegges nødvendige restriksjoner på utlevering av data.

Ad pkt. 6:

En stor andel av aktørene følger ikke opp sine forpliktelser etter dagens forskrift. Dette problemet vil ikke bli mindre ved implementering av direktivet. Etter SFTs oppfatning er det derfor behov for å etablere et kontroll- og oppfølgingssystem. Dette systemet er beskrevet i kapittel 8.3. Produsentregisteret får etter dette opplegget ansvaret for å finne ut om de som importerer EE-produkter ihht. importdata fra TAD er medlemmer i et sertifisert retursystem. Dersom dette ikke er tilfellet skal de kontakte importøren og gi en frist for å få orden på dette. Produsentregisteret vil også være kontaktpunkt for aktører som har behov for å avklare problemstillinger omkring innmelding i, eller etablering av retursystem.

SFT får oversikt over de som ikke følger opp sine forpliktelser til tross for gjentatte purringer og følger opp disse etter behov.

Ad pkt. 7 - 9:

Det er i dag et reelt problem at et stort antall produsenter og importører ikke kjenner til sine plikter. Det har også vist seg vanskelig å nå fram til disse via de informasjonskanaler SFT og retursystemene har til rådighet. Produsentregisteret vil kunne benyttes til å avhjelpe dette problemet.

En viktig servicetjeneste knyttet til sertifiseringssystemet er at Produsentregisteret vil orientere medlemmene dersom deres retursystem har mistet sitt sertifikat. På denne måten risikerer ikke produsenter å bryte EE-forskriften uten å være klar over det, men får anledning til å inngå ny avtale med et retursystem som har sine papirer i orden.

Ad pkt. 10 – 11:

TAD krever i dag inn gebyr fra deltakerne i enkelte av retursystemene. Dette er en frivillig ordning som har kommet i stand etter ønske fra retursystemene. Arbeidet utføres av TAD for retursystemene og retursystemene dekker alle kostnadene TAD har knyttet til dette arbeidet. Dersom aktørene ønsker det kan Produsentregisteret overta en slik oppgave.

Videre har retursystemene uttrykt behov for et system for kostnadsutjevning i tilfeller der avfallsfordelingen mellom de kollektivt finansierte retursystemene ikke er i samsvar med fordelingen av forpliktelser. Det er ikke aktuelt for myndighetene å administrere en slik fordeling, men retursystemene må gjerne gjøre avtaler seg imellom, og la Produsentregisteret (mot betaling) utføre praktisk beregning og fakturering.

2. Kostnader knyttet til drift av Produsentregisteret

Vi tenker oss at oppgavene som skal utføres av Produsentregisteret settes ut på anbud til aktuelle aktører. Produsentregisteret skal ikke være en egen administrativ enhet. Kostnadene ved drift av registeret dekkes av retursystemene. Hjemmel til kostnadsdekning følger av § 5-9. Kostnadene fordeles på alle sertifiserte retursystemer etter deres markedsandel. Innbetaling av fellesutgiftene vil være ett av vilkårene for sertifisering av retursystemet. Retursystemene vil for øvrig ha en betydelig egeninteresse av Produsentregisterets aktivitet fordi dette vil bidra vesentlig til at antall gratispassasjerer blir redusert. Det vil også kunne avlaste dem for enkelte av dagens administrative oppgaver.

Den største arbeidsmengden i Produsentregisteret vil være knyttet til kontroll med importørene og produsentene av EE-produkter, og oppfølging av de som ikke deltar i sertifisert retursystem. Det første året etter at direktivet er implementert forventer vi at dette vil kreve en ressursinnsats på opp mot 1 årsverk. Etter hvert kan man imidlertid forvente at de fleste får sine systemer i orden, og nødvendig ressursinnsats vil da kunne bli redusert til rundt ½ årsverk.

Løpende oppdatering av medlemsoversikter og oversikter over sertifiserte retursystemer og formidling av disse til aktørene i markedet forventes å kreve en arbeidsinnsats på ca. ¼ årsverk.

Sammenstilling av innrapporterte data fra retursystemene om import, produksjon, eksport, behandling av avfall, behandlingsmåte, gjenvinningsmåte, beregning av markedsandel m.m. forventes også å bli mest arbeidskrevende det første året. Vi har anslått arbeidsmengden dette året til ca. 1 årsverk. Dette inkluderer utvikling av rapporteringsrutiner og databasesystemer. De påfølgende årene vil arbeidsmengden bli betydelig redusert fordi aktørene da kan rapportere elektronisk direkte til databasen. Arbeidsmengden for Produsentregisteret vil da bli redusert til ½ årsverk.

Arbeidsmengden knyttet til informasjon til bransjen vil avhenge av hvilket ambisjonsnivå man legger seg på. Etablering av en internettside og løpende oppdatering av denne samt spesielt rettede informasjonskampanjer forventes å kreve en ressursinnsats på ca. ½ årsverk.

Vi forventer ikke at arbeidsmengden knyttet til å administrere en finansiell garanti for et mindre antall retursystemer vil bli arbeidskrevende. Her anslår vi arbeidsmengden det første året til ½ årsverk. Dette skyldes at det må forventes å kreve en del ressurser å få det administrative systemet på plass. De påfølgende årene kan dette reduseres til ¼ årsverk.

Vårt meget grove anslag innebærer at det vil være påkrevet med en ressursinnsats knyttet til drift av Produsentregisteret på ca. 3 ¼ årsverk det første året. De påfølgende årene vil ressursinnsatsen kunne reduseres til ca. 2 årsverk. Dersom vi regner ca. kr. 25 000,- per konsulentukeverk vil dette medføre en kostnad på ca. 3,7 millioner kroner det første året og ca. 2,3 millioner kroner de påfølgende årene. Dette er små kostnader tatt i betraktning av at dagens returselskaper hadde en kostnad på 280 millioner kroner i 2002. Gratispassasjerene påførte medlemmene av returselskapene en ekstrakostnad på ca. 40 millioner kroner. Disse kostnadene vil bli redusert ved hjelp av Produsentregisteret.

VEDLEGG 6 Forhold mellom EE-forskriften og forskrift om farlig avfall

SFT foreslår å videreføre bestemmelsen i dagens EE-forskrift om at forhandlere, kommuner og retursystem som mottar eller henter EE-avfall ikke trenger tillatelse etter forskrift om farlig avfall. Innføring av leveringsplikt for EE-avfall har vært vurdert, men grunnet manglende mulighet for håndheving, økte kostnader og usikker miljønytte vil SFT ikke anbefale dette. En stor del av EE-avfallet er dessuten omfattet av leveringsplikt fordi det er farlig avfall eller inneholder materialer og komponenter som er farlig avfall. Det blir her gjort rede for grenseoppgangen.

Med henvisning til den europeiske avfallskatalogen, jf. vedlegg til forskrift om farlig avfall, må følgende typer EE-avfall regnes som farlig avfall:

- 16. avfall som ikke er spesifisert andre steder i listen**
- 16 02 avfall fra elektrisk og elektronisk utstyr**
- *160209 transformatorer og kondensatorer som inneholder PCB
- *160210 annet kassert utstyr som inneholder eller er forurensset av PCB enn det nevnt i 160209
- *160211 kassert utstyr som inneholder KFK, HKFK, HFK
- *160212 kassert utstyr som inneholder fri asbest
- *160213 annet kassert utstyr som inneholder farlige komponenter enn det nevnt i 160209-160212

I en fotnote i vedlegget står det at for disse avfallstypene gjelder EE-forskriften (eller KFK-forskriften) i stedet for §§ 6, 7, 9, 10, 11 i forskrift om farlig avfall. (Henvisningen til KFK-forskriften må fjernes når denne oppheves 01.01.2007.) Dette medfører at det *er leveringsplikt* (ikke unntatt fra § 8 i forskrift om farlig avfall) men *ikke deklarasjonsplikt* (unntatt fra § 11 i forskrift om farlig avfall).

I tillegg *kan* følgende kategori farlig avfall også være EE-avfall:

- *160215 farlige komponenter som er fjernet fra kassert utstyr

Her er det imidlertid ingen fotnote om at EE-forskriften gjelder. Slike komponenter skal på egenhånd ikke regnes som EE-avfall, men som farlig avfall. I direktivet for farlig avfall er det ikke definert hva 'farlige komponenter' er, men det er gitt eksempel som batterier, akkumulatorer og kvikksølvbrytere

Videre definerer forskrift om farlig avfall følgende som farlig avfall:

- 20. Kommunalt avfall (husholdningsavfall og lignende avfall fra handel og industri og institusjoner) herunder separat innsamlede fraksjoner**
- 20 01 separat innsamlede fraksjoner**
- *200123 kassert utstyr som inneholder KFK (fotnote som sier at denne omfattes av KFK-forskriften)
- *200135 annet kassert EE-utstyr enn det nevnt i 200121 og 200123 som inneholder farlige komponenter (fotnote om at EE-forskriften gjelder, men omfattet av leveringsplikt, ikke deklareringspliktig)

Dette innebærer at det *er* leveringsplikt for alt EE-avfall som er farlig avfall (ikke unntatt fra leveringsplikten i § 8). Men mye av dette kan altså leveres inn i EE-systemet *i stedet for* levering til mottak for farlig avfall. Nåværende EE-forskrift sier ingen ting om denne leveringsplikten. For å unngå forvirring har vi heller ikke tatt dette inn i forslag til ny EE-forskrift.

VEDLEGG 7 Skjematisk fremstilling av foreslått system

Nedenfor gis en grafisk fremstilling av den foreslåtte ordningen. Dette er en mer detaljert versjon av figuren i kap. 1.5. Alle elementene som vises i figuren er beskrevet i rapporten.

